

לעברך בברית

.....

ביאור לסדר הוידוי
לקראת יום כיפור

.....

הרב נתן אופנר

בהוצאת בית מדרש רעותא

אלול תשע"ה

© כל הזכויות שמורות

מותר להעתיק ולצלם לצורכי לימוד בלבד

סטודיו אביחיל
לוגו • אות • ספר
052-6509692

עם ירידת החוברת לדפוס התבשרנו על העלותו ללא עת
לגנזי מדומים של היקר באדם, אהובנו

רון צוראל ז"ל

יו"ר הנהלת הישיבה

איש של חזון, איש של שלום, מלא אהבה לכל.
חיוכו המתמיד מילא שמחה ורוגע את כל הסובבים אותו.
אוהב ד' באמת.

פעל רבות לביסוסה והתפתחותה של הישיבה
מתוך אמונה גדולה, אופטימיות ועין טובה.
הלב ממאן לקבל את לכתו מעמנו,
חסרונו יורגש מאד לכולנו,
מאור פניו ונעימותו המתמדת
ימשיכו ללוות את כולנו בלבנו.

דברי תודה אלו מוקדשים לעילוי נשמתו

ת.נ.צ.ב.ה

הוידוי, תופס חלק נכבד מעבודת יום הכיפורים. מצוה מהתורה להתוודות עם התשובה. אך הוידוי כפי שמנוסח לפנינו לא תמיד ברור לנו, איננו מבינים את כל המילים, וחלק מהחטאים אינם משקפים לכאורה את מצבנו. יותר מכך – לרבים מאתנו נוצרת תחושה לא נעימה בעקבות הוידוי, דימוי עצמי קשה עולה מתוך עבודת הוידוי, ואיננו חשים את השמחה שבכפרת יום הכיפורים, את עמידתנו מול אבינו שבשמים המטהר אותנו ביום הזה ונוטע בנו כוחות מחודשים.

לתנועת הדיבור ולוידוי כסיפור של אהבה גדולה המטהרת את החיים הוקדש המאמר שבראש החוברת – וידוי של אהבה.

לאחר מכן בא פירוש שכל כולו שאוב ממפרשי הוידוי ומרבתינו נוחם עדן. מראשוני הראשונים ועד להגר"א, מהרמח"ל עד לרב קוק באורות התשובה ובמקומות אחרים, מאבות החסידות עד לרב צבי יהודה, ממפרשי הסידור ועד לרב סולוביצ'יק.

בכדי לא לפגוע ברצף, ובכדי שיוכלו הדפים הבאים להיות דפי עבודה ותפילה ולא רק דפי עיון ולימוד, בחרנו שלא לציין את המקורות המרובים, וכמו כן מיעטנו מאד בהערות שוליים.

את התוספות שמוסיפים בני עדות המזרח, ב'אשמנו בגדנו', ציינו ברקע אפור.

חילקנו לשלושה חלקים את הביאור: באותיות קורן דקות מופיע ליקוט קצר המפרש את פשט המילים, באותיות רגילות מופיע ביאור בדרך העבודה, הדן על משמעות החטאים ונטיות הנפש העמוקות המובילות אליהן, ובחלק השלישי, כהמשך, מופיעה תפילה לטהרה ולכפרה, לקנות מידות טובות מתוך אמון ושמחה.

בוידוי הציבור, מן הסתם יש פחות זמן להשתמש בכל הביאור והתפילה, ולכן השתדלנו בפירוש הקצר לציין ראשי פרקים המזכירים למתפלל במילים קצרות את הביאור הארוך יותר.

ויהיו נא אמרינו לרצון לפני אדון כל.

וידוי של אהבה

אחד החלקים החשובים ביותר במהלך תפילת יום הכיפורים הוא הוידוי, אומרים אנו אותו בערב יום הכיפורים במנחה, יש המוסיפים וידוי בין השמשות, ופעמים בכל תפילה נוספת. וידויים אלה, הנאמרים בתפילת היחיד ובתפילת הציבור מצריכים תשובה שלמה מכל חטא ועוון, לבל יהא הוידוי רק וידוי פה, ללא לב המתחרט על מעשיו הרעים, עוזבם ומקבל שלא לשוב לחטאו לעולם.

אכן ריבוי החטאים המפורטים בשני הוידויים, זה המתחיל ב'אשמנו בגדנו', וזה המתחיל ב'על חטא שחטאנו לפניך', עלול להחליש מאד את האדם. לצייר לפניו את דמותו כמלאת רוע, כבעלת כל כך הרבה מעשים רעים ונטיות רעות, עד שלב האדם נשבר בקרבו, מתייסר הוא על הרוע המבצבץ מכל פינה אליה הוא פונה, והלב מתמרמר בדכאון גדול, מתייסר בייסורים נוראים. האדם מביט על עצמו ואינו מסוגל להאמין שבידו לשנות ולהשתנות, כשמולו עומדים הררי חטאים.

וכשהוא משים אל ליבו שוידויים אלה מפרטים רק את שרשי החטאים, הוידוי הראשון, 'אשמנו, בגדנו', הבנוי על

סדר הא' ב' (והספרדים מוסיפים גם את אותיות מנצפ"ך), מסודר הוא על פי נטיות הנפש המניעות את האדם לחטוא. הוידוי השני, 'על חטא', מדבר כבר על ההוצאה לפועל, ולכן הוא בא' ב' כפול, על החטאים הנסתרים הניבעים מעומק הנפש, ועל החטאים הגלויים. שלכן בתפילת נעילה בה אנו מחזירים את הדברים לשורשם העליון, אנו אומרים רק את הוידוי הקצר, מפרטים רק את נטיות הנפש לפני התגלותן בחיים. אדם המשים ליבו לכל זאת, עלול הוא לשקוע בייאוש מר, כיצד יוכל להרים את ראשו, כיצד יוכל לתקן?

וכששם הוא את ליבו לסדר של הוידוי, עד שהוא רואה עד כמה שיטתיות יש בחטאים, עד כמה מסודרים הם ובאים, עד כמה ליבו בנוי בצורה כזו שניתן לסדר את חטאיו על פי סדר האותיות, מבנות המחשבה, מחפש הוא איזו נקודה טובה באישיותו ואין הוא מוצא. אז יפול ליבו בקרבו, יחיל וישב דומם.

כשחוזר הוא על הוידוי פעם אחר פעם, מקבע הוא בתוכו את הציור הפנימי הזה שלו, עד שאיך יוכל הוא להאמין שיום הכיפורים מכפר?! איך יוכל הוא להאמין שאפילו 'אם יהיו חטאיכם כשנים הללו שסדורות ובאות מששת ימי בראשית ועד עכשיו, כש'לג ילבינו'?! אומר הוא זאת, לומד הוא זאת, אך ליבו לא מאמין.

אדם שחטאיו מתכפרים ביום הכיפורים הרי הוא מתחיל במוצאי יום הכיפורים את חייו מחדש לגמרי, אין לו את

משקעי החטא, אין לו את המגבלות שיצרו חטאיו, הוא מלא כוחות של קדושה וטהרה, ובת הקול היוצאת במוצאי יום הכיפורים ואומרת לו 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב את יינך', נשמעת בליבו.

הוא מרגיש שכרגע הוא מסוגל להתעלות ולהתרומם בלי גבול, אין מעיק ומפריע לדבקתו בריבון כל העולמים, אין מסך המבדיל בינו לבין כל אחד מישראל ומהעולם כולו, אין הגבלה לאהבה, אין הגבלה לשמחה, אין הגבלה לקדושה, אין סכסוכי נפש, אין ערבוב טוב ברע, אין עצב וכאון. אך כיצד יוכל הלב להאמין לאחר אחד עשר וידויים כאלה??!

כשמוסיפים אנו ולומדים את הוידוי, אנו מתפלאים על לשון הרבים שבו. האדם צריך לקחת אחריות על מעשיו, הוא בחר ברע, הוא גרם לעצמו לשקוע בביצה איומה זו של החטא, ולמה אין אנו לוקחים אחריות אישית אלא אומרים 'אשמנו'? כיצד, דווקא בשעה כל כך אינטימית, בשעה כל כך אישית, בה האדם מתכנס עם ליבו, הוא מביט בעין רעה על זולתו ומאשים גם אותו בחטא? וכשאומרים יחדיו את הוידוי, האם אין זה מקבע בתוכנו את היפך הרגשת לימוד הזכות והעין הטובה?

וידויים נאמרים תמיד כחלק מתפילה והם אף פותחים בתפילה. בוידוי של הכהן הגדול ביום הכיפורים מופיעה מילת תפילה ובקשה ללא שום פירוט – 'אנא', 'אנא השם חטאתי עוויתי פשעתי לפניך'. אין הוא מבקש משהו

מסוים, אלא רק אומר 'אנא'. רק אחר כך הוא פונה בבקשה נוספת 'אנא בשם, כפר נא...'. מה משמעות האמירה 'אנא', בתחילת הוידוי? וכך פוסק הרמב"ם בתחילת הלכות תשובה¹ שכך הוא עיקרו של וידוי 'אנא ד' חטאתי עוויתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך והרי ניחמתי ובושתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה'. אנא. מה מבקש אדם בשעה זו? אין לו פה לפתוח והוא אומר רק 'אנא'.

רבי יצחק מלמדנו במסכת שבת² שכוונת הפסוק 'אם יהיו חטאיכם כשנים, כשלג ילבינו', שאין הכוונה רק לחטאים חמורים, הנצבעים בצבע השני, האדום, אין הכוונה רק לחטאים כל כך חמורים עד שהשפעת הנפש הבהמית של האדם, מלאת תסיסת החיים, נקשרת בראשו של השעיר המשתלח, חודרת עד למחשבות העמוקות ביותר של האדם³. לא זו בלבד, אומר רבי יצחק, לא 'כשני' אומר הנביא, אלא 'כשנים'. רומז ישעיהו הנביא לנו שאפילו אם חטאינו יהיו מסודרים ובאים מששת ימי בראשית, אפילו החטאים המסודרים באופן שיטתי, אפילו אם אדם נפל בעומק גדול כזה של חטא, עד כי נראה לו שהוא כל כולו מלא רימה ותולעה, עד כי יאמר הוא שכל שינוי לטובה כבר אינו טבעי לו, הוא מיואש כל כך מהיכולת ללכת כנגד טבעו, או בחטא ציבורי כנגד טבע

1 פרק א' הלכה א'

2 פט:

3 עין איה שבת חלק ב' עמוד 127 פיסקה יד'.

החברה, אפילו כשאדם נופל לתהומות ייאוש כאלה – 'כש'לג ילבינו'. 'לכו נא ונוכחה יאמר ד', אם יהיו חטאיכם כשנים, כש'לג ילבינו'. עם ישראל לא מאמין ביכולתו לשוב, והקב"ה אומר לנו 'כש'לג ילבינו'. אף אם חטאיך מסודרים לחלוטין, אף אם אתה יכול לבנות וידוי המבוסס על סדר האותיות, אתה יכול לשוב. האותיות הינן מכוננות המחשבה. המחשבה מורכבת ממילים ומשפטים, וכל מילה מורכבת מאותיות. האותיות הן ראשית החשיפה והאותיות יוצרות את יכולת הפירוט הפונה אל המחשבה. האותיות נובעות מעולם עשיר יותר מלא רחבות שאינה נתפסת כלל במחשבה הגלויה והמפורטת.

כשאנו מתקשרים לאותיות, אנו חשים את שטף הנשמה, אבל בבחירתנו הרעה הפכנו את האותיות עצמן, את המגע עם מה שלמעלה מן ההכרה, ליסוד הבניין והשיטתיות של הרוע.

כך אנו אומרים בוידוי: 'על חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח'. חז"ל מוסרים לנו כי עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן. עז מצח מתמלא בעזות עוד יותר מעז הפנים, הוא נוגע באותה נקודה בה נפגשת ההכרה עם מה שלמעלה מיכולתיה, זוהי התכונה המתבטאת במצח.

עזי מצח אנו, אין אנו מכירים את הגודל המקיף אותנו אפילו בנקודות הפנימיות ביותר של חיינו, ובמקום להתמלא באהבה גדולה לְסוֹבב אותנו, אהבה הבאה ממקור הרחמים והחיים הארוכים, התמלאנו בעזות, בחציפות

נוראה. אפילו במצב כזה, מבטיח הקב"ה כי הוא יכפר על עוונותינו.

כיצד נצליח להאמין ביכולת התשובה, ביכולת התיקון, ביכולת הכפרה של היום הקדוש הזה, כשאנו מלאי עוון, עוונות אותם אנו מפרטים פעם אחר פעם? אמנם הקב"ה רחום וחנון, מלא רחמים וארך אפים, אבל איך נשתנה כשאנו עזי פנים וקשי עורף, כשימינו כצל עובר, ואין אתנו יודע עד מה.

ובאמת, מדוע עלינו להתוודות כחלק מתהליך התשובה? מדוע עלינו לשוב ולהתוודות פעם אחר פעם, לאחר שכבר התוודינו פעם אחת?

בתפילה אנו פונים לקב"ה, מגלים אנו את הקשר המתמיד שיש לנו עימו, את נקודת החיים האמתית שלנו. גם במצבים הקשים ביותר 'קרוב ד' לכל קוראיו', לכל קוראיו ממש, וגם לאנשים אשר חטאו כל כך עד ש'פני ד' בעושי רע להכרית מארץ זכרם', אף במצב של נתק כל כך גדול, של כרת, 'צעקו וד' שמע מכל צרותם הצילים'. 'תפילה לעני כי יעטוף ולפני ד' ישפוך שיחו'. יש מצב בו האדם מרגיש עני, 'כדלים וכרשים דפקנו דלתיך', יש מצב בו האדם מרגיש שאין לו כבר כוחות משלו, ססדר יומו נקבע על ידי אחרים, 'עני חשוב כמת', אין לו כבר יכולת בחירה, הוא נתון לחלוטין לרצונותיהם של אחרים, ועני כזה מוסר את סדר יומו לקב"ה, לפני ד' ישפוך שיחו. מגלה הוא כי למרות שלמראית עין אין לו דרך מוצא, הוא

מסוגל להיפתח לגודל יותר גדול, להפוך את עצמו לנתון בסדר אלוקי.

לא קל הוא הסדר הזה, רבים מאתנו מחפשים עולם ברור, ולכן מעדיפים אמת מידה אנושית, בטחון באדם, בטחון בנדיבים. לא קל לבטוח בד', עד כדי כך שדוד המלך מבקש ואומר 'אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה' 'טוב לחסות בד' מבטוח בנדיבים', כשאנו חוסים בד', אין זה אומר שאנו יודעים את המתווה, יודעים מה יקרה. כשחוסים בנדיבים האופק הקרוב ברור, ההווה נהיר. ולמרות הבהירות, למרות הוודאות שבבטחון בנדיבים, טוב יותר לבטוח בד', ואל תבטחו בנדיבים, כי כשחוסים בקב"ה, מתמלאים בטחון גדול יותר, בטחון הבנוי על איכויות אחרות, בטחון שקשה לתרגמו לשפת ההכרה המוגבלת.

ויש שהאדם מתרחב בקרבו ומתמלא תודה, רואה הוא עד כמה החיים גדולים, עד כמה הם רחבים, עד כמה מלאי פלא הם, ומתוך עומק ההתרחבות הזו הוא כופף את ראשו ואומר תודה, 'טוב להודות לד' ולזמר לשמך עליון'.

כשאנו מתמלאים בתפילה, אנו מתמלאים באמון שלנו בעצמנו, מתמלא האדם בטחון בטוב, מרגיש הוא כיצד הדבקות באלוקים ממלאת את כולו חיים, 'ואתם הדבקים בד' אלוקיכם חיים כולכם היום'. מתוך ריבוי הטוב הזה אנו מסוגלים לשוב, מתמלאים אנו הרהורי תשובה והופכים להיות צדיקים גמורים ממש. חוזרים אנו

אל שרשי החיים, אל מה שמעבר לאותיות, אל המחשבות הקודמות לכל האותיות, אל הציורים הבלתי מצוירים ואל התארים העומדים למעלה מכל תואר.

התפילה שבחשאי, הפנימית, נובעת משם, ומשם באה התשובה, היא נותנת לנו את האומץ האמתי שלנו, מגלה לנו שנשמטנו נשארת תמיד טהורה⁴. רק מתוך התמלאות באמון הגדול בטוב שבנו אנחנו יכולים וצריכים להתוודות. הוידוי הנאמר בפה, חושף את תכונת הדיבור. ישנם מצבים בהם הדיבור נפגם, כי מהו הדיבור? הדיבור נובע מכח המחשבה של האדם. מחשבתו של האדם מתנשאת למרחבים עצומים, אין היא מוגבלת למקום בו נמצאים החיים, למקום בו נגמרת היכולת, אלא היא מפגישה את האדם עם עולמות חדשים אף אם הם רחוקים לחלוטין מחייו. אם חלילה האדם מנתק את כשרון המחשבה שלו מהלב, הוא עלול לנתק את מערכת חייו מהמחשבות הנישאות האלה, ושוב לא תפעלנה עליו להתקדם תמיד, לעלות ולהשתכלל.

הדיבור נובע מכח המחשבה, אך הוא נוצר כתוצאה מהקול הבא מלמטה, מעומק הלב, מעומק הנעת החיים הפנימיים של האדם. הדיבור הוא יצירת ההתאמה בין קצב החיים הפנימי המתבטא בלב, לבין תעופת המחשבה הבלתי גבולית המופיעה בראש. הדיבור הוא נקודת המפגש של הקול הבא מהלב לבין המחשבה המחלקת את הקול,

4 ראש מילין שבתחילת ריש מילין.

מפרטת, מעצבת ומרחיבה. נקודת מפגש זו יוצרת תואם של התקדמות מתמדת, עדינה וזהירה.

כשאדם מדבר את הרהורי תשובתו הוא חושף אותם בחיים, הוא מפזר את הערפל שבחיים המנסה להסתיר את הרהורי התשובה, לא לתת להם להתגלות, לא לתת להם להשפיע⁵. הדיבור הולך ומרחיב את כוחה של התשובה, הוא מברר שלא רק בעולם הפנימי שלו שב האדם, לא רק בהיכלו הפנימי, אלא שמרחבים גדולים יש לתשובה. כל 'על חטא' שאנו אומרים היא פתיחת שער לאור התשובה להופיע. אור ד' המופיע ביום זה בנועם, חפץ להתפשט ולהתגלות. נשמתנו דופקת על דלתי לבבנו, נוקשת ואומרת, 'פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי', ואנו, בוידוינו, פותחים את הדלת. כל נקודת וידוי, פותחת פתח לשינוי ומופיעה נהרה משמחת הממלאת חדרי לב. ייסורי הוידוי, הם עצמם מגלים את הטוב שבנו. לכן לפני הוידוי אנו מתחזקים באמון בעצמנו, בכוחותינו, בנשמתנו, בדבקות שלנו ברבש"ע האוהבנו כל כך וחפץ בתשובתנו אשר ידו פשוטה לקבל שבים. עניינו של הוידוי אינו חיפוש החטאים והנצחת האדם ככלי מלא רימה ותולעה, אלא חשיפת התשובה השלמה בכל פינות החיים ופתיחת הפתח לכפרה.

מתוך תודעה כזו ניגשים אנו לוידוי. כל הזכרת חטא מעוררת את חשבון הנפש. אנו יודעים שבפנים אנו מלאי

טוב, מלאי רצון, וכל וידוי הוא סוג של פליטה, הוצאה החוצה של אשפת החיים שנערמה עלינו במשך הזמן⁶. הוידוי אינו רק עצירה לחשבון נפש, אלא ביטוי של חיים. חשבון הנפש אינו העצמת הרע, אלא חשבון מדויק כיצד להוציא את הפנימיות מלאת הטוב והתום אל הפועל. ככל

6 הרשעה שבעולם מוצאה באדם את מכונה, והיא הולכת ומתגלמת בקרבנו. מדי יום ביומו מוסיפה היא אומץ, מכשלת היא את כחו להתרומם להתעלות לטוב, יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום. מצד הציור הגלוי, האדם נפגש עם רע מוחלט, הבז לכל נקודה טובה שמתגלה. מאן נובעת תחושת הצביעות שלנו שלא מאפשרת לנו להתפלל וללמוד כשאנו שקועים בחטא. אנחנו מרגישים שיש קו דק המחבר בין כל מעשינו הרעים, והטוב הולך ונמוג. התפיסה העמוקה הזו המדברת על שתי נפשות שבאדם, מציירת רע מוחלט שדווקא הוא מצייר לנו את האפשרות לבנות מולו טוב מוחלט. מצד המחשבה העולמית יש ייאוש, אבל כשאדם מרומם את החיים שלו לתשובה שלמה הוא מבין שנקודות הטוב האלה הן הבלחות מעולם פנימי עשיר, דווקא בהן נמצאת האמת שלו, דווקא בהן עליו להיאחז ולהרחיב אותן לאט לאט מתוך סבלנות גדולה. כחלק מתהליך הרחבה זה נמצא הוידוי. אי אפשר לאדם בלא תפילות תדיריות, שאחד מפרקיהן הם הוידוים. האדם מוכרח להתוודות על עוונותיו, על חטאיו שבגלוי ושבסתרי, ושבסתרי סתרים, על נטיותיו לרעה, ההולכות ומלפפות אותו. כשהטירה של התפלה והוידוי באה מדי יום ביומו, כשחשבון הנפש אינו דבר נשכח מהאדם, אז הוא מנער את הרשעה ממנו, קמעה קמעה, טרם שהספיקה להעשות עליו ערמה גדולה כזאת שלא תאפשר לו להרים ראש. ומארי דחושבנא בכל יום מסלקים את הרשעה היומית, מתוודים הם לפני שנתם הקבועה, על עצמם ועל כל העולם כולו. לפחות מגלים הם את מחאתם על הרשעה הפרטית, והכללית, בכל מקום שהיא, מעמידים בזה את נפשם נכח הטוב והקודש, מעלים אותה בזה אל שרש חיי קדשה, מחברים את יניקתה מבאר הטוב. בידך אפקיד רוחי. שמונה קבצים, קובץ א' תרז'.

שהאדם מתייסר יותר, מתמלא בושה וכלימה, לבבו נשבר בקרבו, כך הוא יוצא מפרטיותו, ממסגרי "הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך". ייסורי הנפש, הם הנתיבים הפתלתלים דרכם מגיע וחודר אור התשובה לכל סדקי החיים. לכן בתוך כל חיבוטי הנפש מופיעה שמחה פנימית, וייסורים אלה הופכים להיות חבלי לידה של האדם הנולד מחדש. ודיבור הוידוי מגלה ויוצר את התואם שבין החיים הפנימיים לחיצוניים, בוקע את הערפל המכסה את פני החיים הגלויים ומוציא את האדם מייאוש. יש בכוחנו להשתנות, יש לנו בטחון, יש לנו אופק רחב שממנו מתברכים החיים, והלב נפתח להארה עליונה המרחיבה את החיים ומאירה אותם באור של גדולה.

ההארה הגדולה הזו מרחיבה את לב האדם, והוא מתמלא צער, לא רק על עצמו, אלא על העולם כולו. אנו פותחים את הוידוי ב'על חטא שחטאנו לפניך באונס'. לכאורה 'אונס רחמנא פטריה', הקב"ה פוטר את האדם באונס, ומדוע עליו לשוב בתשובה על חטאים כאלה, מדוע דווקא חטאי האונס עומדים בראשית כל החטאים? אמנם אני פטור, אך נתהווה חסרון בעולם, חסרון בהשראת שכינה. התשובה שלי היא חלק מכאב נורא על מצבו של העולם. הוידוי מעמיד את כאבנו הפרטי על רוע מצבנו בהקשר רחב יותר.

לפעמים יש שהצער העצמי הרוחני מצטרף בנשמה עם הצער העולמי הכללי, והלב הומה על ירידת העולם,

על ירידת העולמים בכלל, מאותה התכונה האידיאלית האלהית, שירדו לשעה מתוך סגירתם בחוג הבריאה המוגבלת, ומזה באים הדברים בהגבלה אחרי הגבלה עד הירידה האנושית, הכללית והפרטית. ירידה אחרי ירידה ירד העולם. מתמלא הוא צמאון לאור בלתי גבולי, להתרחב למרחבים שהם הרבה יותר משיעור גדלו. והעולם מלא צער, צער על החסרון בהשראת שכינה, תפילה שידע כל פעול כי אתה יצרתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ד' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה. והירידה הפרטית, אותו מצב של האדם הבודד, החוטא, העומד אל מול בוראו, כשהיא מניעה את גלי מכאוביה העמוקים, מצטרף הוא צער העולמים כולם, אל אותו כאב וביודי עמוק הרי האדם מתודה עם כל יצורי עולמים, ולכן אנו מתוודים בלשון רבים. לא בכדי להסיר אחריות, אלא בכדי שקול הוידוי ילך ויחדור וירחיב את יצורי העולמים כולם, יחזיר להם את האמון בעצמם, ביכולתם להתרחב, ביכולתם לצאת מהמסגר המגביל. אך לא רק עם היצורים אנו מתוודים אלא עם כל העולמים עצמם, ההומים ושואגים לשוב למקור חייהם.

מכח תשובת היחיד באה רפואה וגאולה לעולם כולו. ד' אלקי ישראל הוא מלך, תשובתנו היא בעד העולם כולו, היא מתוך קשר עמוק לעולם כולו. אנו מתמלאים אמון בנו, בעולם, בעם ישראל, בדור שלנו, 'זה דור דורשיו מבקשי פניך יעקב סלה'. הדור שלנו, כשאנו מביטים עליו בעומק אנו מגלים כי הוא מבקש את פני ד', איננו מוכן

להתפשר ולגלות את הקשר לרבנו של עולם מתוך קנה מידה עולמי מצומצם, אלא 'את פניך ד' אבקש'. כמה תביעה של טוב מונחת במה שנדמה כעומק של ייאוש, כשקיעה בנהנתנות; כמה עומק של חיים יש במה שנדמה כירידה לתהומות של גועל; ואמון זה מאפשר לנו לשמוע את השאגה וההמיה לשוב למקור חיינו.

הכאב הפרטי שלנו הופך להיות חלק מכאב גדול יותר המחבר אותנו ל'אתה הוא ושנותיך לא יתמו'. הוידי הפרטי והוידי הציבורי מתחברים, והופכים להיות שירה מלאת שמחה וכאב, מלאת גודל העטוף בייסורים, שירה המרחיבה את החיים וממלאת אותם בבטחון, בחיסיון בצל שדי. אנו פונים לקב"ה ואומרים 'אנא, אנא השם', אין לנו מילים יותר לבטא את המיית לבבנו, את סערת רוחנו, את הגעגוע.

הוידי הופך להיות סיפור של אהבה, סיפור של אהבה גדולה העומד הרבה מעבר למילים, הרבה מעבר לאותיות, האותיות הן רק קצה הקרחון של המיה גדולה, שסדרה הפנימי הוא רחב מגבולות עולם. אנא – ושערי שמים נפתחים; אנא – ושערי הלב נפתחים; אנא – והעולם כולו מתמלא בחיים, חיים מלאי דבקות המגדילים את העולם כולו. ועומק שקיקה זו, היא זורעת זרע צדקה, לתן עז בעולמים, ולהחיות אור נשמות רבות. ושטף קודש זה נוגע עד הנשמה הפרטית, דווקא גודל זה נותן עוד בטחון, ועוד חיים לאדם הפרטי. הוא מתוודה פעם אחר פעם,

מגיע בכל פעם לנקודה יותר דקה של חטאיו, עד שהוא מגיע לשורשים הנעלמים, שכלל שהוא מתקדם בתשובתו, כך נפתחים לפניו תווי חיים עדינים יותר, עד שבנעילה הוא כבר מדבר על השורשים העדינים ביותר של החטא, ובמוצאי יום כיפור הוא אומר 'והוא רחום יכפר עוון', הכל הופך להיות עוון אחד, חסר גדול בהשראת שכינה. והיא, הנשמה הפרטית של האדם, מטהרת באותו ים טהרה הגדול, צור כל העולמים, מקור מים חיים⁷.

אמר רבי עקיבא, ממקור מסירות הנפש הגדולה שלו, מתוכן חייו שאת כל ימיו בנה מתוך שקיקה אדירה למסירות נפש, 'כל ימי הייתי מצפה מתי יבוא פסוק זה לידי ואקיימו'. מתוך מסירות הנשמה הגדולה שלו, אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל כמה מאושרים ומחוזקים ישראל, כמה אושר ומילוי חיים יש לישראל, כמה התהלכות באור ד' יש לישראל.

לפני מי אתם מיטהרים בהשתדלותכם, בתשובה, בהרהור, בוידוי, בחרטה, בעזיבת החטא, בקבלה לעתיד, ומי מטהר אתכם הפעולה שלכם היא חלק מתנועה גדולה יותר, של טהרה שהקב"ה מטהר את העולם. מסירות הנפש שלנו במיעוט אכילה ושתייה, בכל אותם עינויי החג הזה, היא התכנסות לעולם שאינו מוגבל לקנה מידה רגיל, זו הרחבה של הנפש ומסירתה לחיים רחבים יותר, למקור

החיים, ונקודת התכנסות זו, החשה את כאב העולמים, מחברת את תשובתנו לתנועת העולם, לטהרה שהקב"ה מטהר את העולם. ומי מטהר אתכם – אביכם שבשמים אבינו האהוב, שאינו על פי קנה המידה הארצי אלא שבשמים, באותה נקודה רחוקה שאליה שואף הכל וממנה נובע הכל, שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. התשובה מחוברת עם הגאולה, הגאולה כל כולה תשובה. אותה נבואה של יחזקאל המבשרת לנו את התשובה כזריקת מים טהורים, ממנה מתחייה רבי עקיבא. כבר בראשית הגלות חי רבי עקיבא את הנחמה הגדולה, את 'אז ימלא שחוק פינו', ואנו היום, החיים נבואה זו, מקבלים עומק ותוכן מחודש לתשובה שלנו. כל הטבה אפילו קטנה היא חלק מתנועת עולמים.

ואומר מקווה ישראל ד', מה מקווה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך מטהר את ישראל הטבילה במקווה ישראל ד' נעשית על ידי הוידוי⁸. והיא הנשמה הפרטית של האדם מטהרת באותו ים טהרה הגדול, צור כל העולמים, מקור מים חיים.

שנזכה לשוב בתשובה שלמה, מתוך וידוי בלב נשבר, מלא אמונה ושמחה, מלא בטחון המגדיל את החיים כולם, ואת העולמים כולם.

8 הלכות תשובה ב' ג' "כל המתודה בדברים ולא גמר בליבו לעזוב הרי זה דומה לטובל ושרץ בידו' הנה כי כן, הוידוי הוא הטבילה במקוה.

סדר הנידוי

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, תְּבוֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ, וְאֵל תְּתַעַלֵּם
מִתְחַנְתָּנוּ, שְׂאִין אָנוּ עַיִן פְּנִים וְקָשִׁי עֶרְף לֹמֵד לְפָנֶיךָ ד'
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאנוּ, אֲבֵל
אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאנוּ:

אשמנו אנחנו אשמים, אנחנו לוקחים אחריות על מעשינו
הרעים והחמורים, יצרנו שממון בנפשנו, מתוך שממה זו הפסקנו
את זרם החיים בינינו לאבינו שבשמים.

קודם כל אני מקבל עלי את האחריות למעשי,
לכוונותי, למחשבותי, להרגשותי, לדמיונותי ולרצונותי.
האדם הוא חפשי לחלוטין וממילא אם הוא חוטא עליו
מוטלת האשמה, ולכן אני בא היום ואומר 'חטאתי',
אשמתי. שורש החטאים הוא השממה, השממון, אוטם
הלב, איבוד התחושה הבריאה של הטוב, איבוד הטבעיות
של הקדושה. מכאן המקור לשוגג, הנובע מאיבוד טבע
הקודש של קרבת אלוקים.

והנה אנו באים לפניך רבוננו של עולם ומפילים תחנונינו:
רבש"ע אבינו אב הרחמן אנו רוצים להיות קרובים אליך,
לא להיות באוטם לב, להרגיש רגש של קדושה, לשמוח
במצוות ובמעשים הטובים, לשמוח בלימוד התורה
ובתפילה. אנו מתחרטים ומתוודים בלב שלם על תפילה
לא בכונה, על עבודת ד' לא בחיות, על עוונות ששגגנו

בהם, על אפאטיות ולב קר. אוי ריבוננו של עולם אנו רוצים להתחמם מאורך, לזכות לבכות אליך בלב נשבר, לשמוח במועדי קודש, להתפלל בלבב שלם ולעבדך עם כל כוחות החיים. בזכות היום הקדוש הזה כפר לנו על עוונותינו ואשמותינו והאר עלינו הארת קדושה עליונה.

בגדנו בגדנו באמון של הקב"ה בנו, והשבנו רעה תחת הטובות הגדולות אשר גמלנו, מתוך בגידה זו הפסקנו את גילוי הופעת ריכוז חסדי ד' אלינו ואטמנו את לבבנו, עד שהפכנו לבבנו לערל. בגדנו בחברים.

בגידה היא היפך האמון והאמונה. אמונה היא קשר החיים אל מה שלמעלה מהכרתו המצומצמת של האדם. אדם בוגד, הוא אדם שבתודעה שלו זונח את האמון, זהו שורש המזיד. בגדנו בכ רבש"ע, בגדנו בחברים, בגדנו במשפחה.

רבש"ע נפלנו בחוסר אמונה, ומתוך כך בגדנו, הכרתנו נפגמה, יסוד המזיד שבנפש התגלה. אוי רבוננו של עולם רב חסד, חדש עלינו חיים חדשים מלאי מתיקות, מלאי אהבת ד', מלאי אמונה לבל נבגוד, מלאי אמון בכל ומלאי אמון לכל, מלאי עין טובה החושפת כל הזמן את צד הטוב והגודל המצוי בחיים. מול את לבבנו ליראה ממך ולאהבה אותך.

שני שורשים אלו של חוסר בטבע ובהכרה, שוגג ומזיד, הם הבסיס והשורש לכל העוונות.

גזלנו כפשוטו, ודיני גזל רבים הם וכלול בהם היוק ראיה, מי שאינו משיב אברה, גזל שינה ועוד. גזלנו כוחות חיים וניתקנו אותם ממקורם על ידי עשיית עבדות.

גזל מקטרג בראש. תאוות הגזל שורשה הוא מחמדת ממון המלפפת את האדם יותר מאהבת חייו. בשורשו ריבוי הממון בנוי על חפץ הטבת הדורות הבאים. אבל הגזל לוקח טבע טוב זה והופך אותו להיות כלי להעצמת עצמו ורצונותיו הבהמיים כאילו הם הדברים היחידים הקיימים בעולם, הוא דוחק רגליו של האחר, ומשלה את עצמו שכך חייו מתרחבים מעבר להיקף המצומצם של אישיותו, לדורות עולם, שכך בחירתו מתגלה, שכך עוצמתו מתגלה, אבל בעצם האדם מופיע אז גסות וחושיות, ומעצים את תלותו בעולם החמרי. כך הוא כל העולם הפנימי של האדם שבשקיעתו בחטא הרי כל כוחות החיים נפרדים, וניצוצות ניצוצות מהם יורדים אל תוך עביות החומר. החוטא גזל הוא מתוכן חייו את היכולת לחשוף ולגלות במרחב החיים את תמצית הטוב שבהם, וכוחות החיים הולכים ומתפזרים.

רבש"ע, באים אנו אליך בלב נשבר, בבקשה, חדש עלינו חיים מלאי ארוכה למצבנו, העמידנו במקומו הראוי לנו ונזכה לעשירות אמתית. זכנו לעדינות ולקרבה אמתית לעולם הרוח, לעולם הקודש, גלה לנו את המרחב האמתי בו אנו חיים ומתוכו נמצא את מקומנו, ואת כל חטאינו האר באור של גדולה להשיב כוחות חיים למקורם. תן לנו לבחור באמת, תן לנו את הכוח לבחור בחיים ומתוך כך

בטוב. רבש"ע זכנו להחזיר את כל חובותינו החומרניים והרוחניים, זכנו להיות עצמאיים באמת, לא תלויים בחומר, לא תלויים בהבל העובר, כל כולנו נאמנים לעצמות האמתית שלנו ומתוך כך נזכה להמשך דורי דורות.

דברנו דופי דיברנו אחד בפה ואחד בלב (דופי מלשון דו פה). דיברנו אחרת על אדם מאחורי גבו. דיברנו דיבורי דופי וגנאי על ד' ועל בני אדם. **ולשון הרע** כפשוטו.

האדם נקרא מדבר. דרך הדיבור יוצאות מחשבותיו מרשות היחיד לרשות הרבים, וכך הוא נע אל ההכללה, אל הקשר החברותי הטבעי הפשוט ואל ההקשר האיכותי יותר, אל מרחבים גדולים יותר, ומכאן הוא מסוגל להתרומם אל המהות של שרשי חייו. קדושת הדיבור בעם ישראל מאפשרת לאדם להתרומם לשאיפות עליונות יותר של תיקון העולם כולו, שאיפות הבאות מתוך חשיפת ההקשר הכללי בו האדם שרוי. כך אנו מוציאים אל הפועל את צורתנו העצמית. אבל כשאנו נופלים ומדברים דופי – בשני פיות אחד בפה ואחד בלב, מתעצם הפער בינינו לבין המציאות, ובמקום לבטא את מעמדנו העצמי אנו הולכים לפי קודים חיצוניים, הדיבור משמש אותנו ככלי להסתרת האמת, ככלי להעצמת הניתוק.

רבש"ע, זכנו לדבר דיבורי קדושה, דיבורים ישרים, לבטא את עצמיותנו המלאה ומתוכה להתקשר ולהתכלל בתוך כלל ישראל. זכנו מכח היום הקדוש הזה להתחדש,

להופיע מחדש את רוח הקודש שבקרבנו, המופיע ומורה את דרכנו הפרטית והמקשר אותה אל חפץ הטבת העולם, אל תשליכנו מלפניך, אנו רוצים באמת ובתמים להיות ישרים, לא להיות בפער בין פנים לבין חוץ, להיות עם גבורה לדבר רק דיבורי אמת באופן שישמעו. זכנו לקיים גם את המצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע, שהלא דיבור שאינו נשמע גם הוא של דופי, גם הוא לא מצליח לחשוף את אשר בפנימיות לבבנו, זכנו תמיד להקפיד לומר רק באופן הנשמע, להתמלא ביראת שמים שדיבורנו ישמעו לנו ומתוך מה שנשמע לנו יישמע לזולתנו ונתרומם להופיע עצמיותנו בקודש⁹.

העוינו את דרכנו הישרה והלכנו עקלקלות, גרמנו לעוות את דרכינו וגם את דרכם הישרה של אחרים כמו המחטיא את הרבים, המורה הלכה שלא כדין, השם מכשול לפני עיוור בדבר, ומתוך כך עיוותנו את הדרכים הישרות ההולכות ממקור הכל להופעת מגמות הנובעות מעומק חפץ ד' בעולמו.

9 תפילת החפץ חיים: רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך, אל רחום חנון, שתזכני היום ובכל יום לשמור פי ולשוני מלשון הרע ורכילות ומקבלתם. ואזהר מלדבר אפילו על איש יחידי, וכל שכן מלדבר על כלל ישראל או על חלק מהם, וכל שכן מלהתרעם על מידותיו של הקדוש ברוך הוא. ואזהר מלדבר דברי שקר, חנופה, ליצנות, מחלוקת, כעס, גאווה, אונאת דברים, הלבנת פנים וכל דברים אסורים. וזכני שלא לדבר כי אם דבר הצריך לענייני גופי או נפשי ושיהיו כל מעשי ודיבורי לשם שמים.

עוות הוא היפך היושר. היושר נמשך מהקווים הארוכים המקיפים את כל העולם כולו מתוך נקודת המרכז של עומק חפץ ד' בעולם. האבות נקראו ישרים, מידותיהם של האבות שמתוך עומק הנפש הישרה, המיושרת לרצון בוראה, המביעה בחיים את עומק חפץ ד', היא ישרה בהליכות עולמים, בטבעיות ובפשטות. ולא די לנו שלא היינו ישרים עוד העווינו דרכם של אחרים. אנו מתחרטים על העבר וסמוכים ובטוחים שמכח כפרת העוונות ביום הזה נזכה להתדבק במעשה אבותינו שנקראו ישרים בהליכות עולם.

אבינו אב הרחמן רחם עלינו ותן לנו כח לגלות בדיבור את מותר האדם שבנו, את הנשמה הטהורה. ואני בעודי אהללה בוראי, ונהלל כל חיינו מכח דיבורנו אותך לבדך, וכל מעשינו יהיו נמשכים מתוך דעתנו אותך, וכולנו נהיה רק מקדשי שמך בישרות, בהקשבה ובעדינות.

והרשענו עשינו רשעה בעצמנו וגרמנו שגם אחרים יהיו רשעים, והעובר אפילו על דבר קל מדברי סופרים נקרא רשע, חטאינו נבעו מחמת מה שהרשענו את עצמנו לא מחמת נטיות טבעיות לא שלמות, חייבנו אנשים צדיקים והתייחסנו אליהם כאילו הם רשעים.

זה גילוי ה'אשמנו', גילוי השממה, צמיחה של קוצים רעים המכסים את פני השושנה, הרוע צומח בלב הפנוי מהחכמה, בארץ שממה מן הקדושה. הצמחת הפירות

מלאי הריקבון של הרשע מתווספת על חוסר היושר, העצמנו את הפירוד, העצמנו את עלמא דפירודא. לא רק שהעווינו דרכם של אחרים אלא הוספנו להצמיח פירות רשע באושים בנו ובסובב אותנו, לעיתים במשים ולעיתים בחוסר תשומת לב, אבל אשמים אנחנו.

אוי ריבוננו של עולם, מכח הטבעיות שחידשת בנו מאז מקדם ושאתה בטובך הגדול מחדש בנו ביום הזה, מכפר על עוונותינו ומגלה את הטוב שבנו, את נקודת האמון המסוגלת להתפשט בטוב אל כל החיים, זכנו לתקן כל מה שהרשענו אחרים, להופיע את הישרות של החיים, להוסיף רק אמונה וצדק בעולם, לא לקבול על הרשעה, רק להוסיף אמונה וטוב ולהיות מלאי טהרה, מכח טהרת היום הזה.

זדנו עשינו עברות בכוונה ובמויד, הרהרנו הרהורי עבירה וזדון, היינו רעי לב, הבענו נקודות רוע עמוק.

גילוי הבגידה, הכרתנו נפגמה ועברנו בזדון ובשאת נפש על מצוות, על רצונך.

איך נישא פנים אליך רבש"ע, איך נישא פנים ונעז לפתוח את פינו, הלא כל השנה לא שמנו ליבנו להיותך מלכנו, רק מכח אהבתך אותנו וחמלתך, רק מכח האמון הגדול שבך בנו, שאינו לפי ערכנו, רק מכח הנשמה הטהורה המתחדשת בנו יום ויותר מכך ביום הקדוש הזה, אנו מעזים לפרט חטא איום ונורא זה של המזיד,

ומפילים תחניתנו לפניך רחם עלינו, חדש עלינו ששון ישעך, חדש רוחנו ורצוננו לעשות אך את רצונך, ומדרגה לדרגה תעלנו מתוך שמחה וטוב לבב.

חמסנו לקחנו חפץ מחברנו בניגוד לרצונו, אף אם שילמנו עליו, מנענו טוב מבעליו, לא לימדנו תורה את מי שצריך ללמד ולהיפך חמסנו את קדושת התורה כשהפצנו אותה במקומות שאינם ראויים.

המשך ה'גזלנו'. לכאורה החומס נותן את השווי של החפץ אותו הוא לקח. אבל באמת אין הוא קשוב לעצמיותו של הנחמס, חומס הוא את חפציו, את רצונותיו של האדם האחר, אולי האחר קיים כל'ז' אבל לא כאדם, כחפץ נטול רגשות ולא כתופס מקום בתוך החיים. אין אנו מוכנים להקשיב באמת לרגשותיו של האחר, אנחנו מרוכזים בעצמנו.

ריבוננו של עולם זכנו להיות מהחפצים להמליך אותך על כל העולם כולו, בעדינות, בהקשבה, בנתינת מקום לאחרים ולדעותיהם. זכנו לא לפגוע באנשים אחרים, להבין שעולמך מלא בריות שונות וכל כולם הופעה של אחדותך המתמימה. ד' ד' אל רחום וחנון אך אפים זכנו להיות מלאי ארך אפים כלפי כולם בסבלנות ולא מתוך חמדה קטנונית. רחם עלינו וכפר לנו על כל עוונותינו וזכנו להיות מקבלים את כל מה שסובב אותנו באמונה ובשמחה. זכנו להיות מסוגלים לעמוד בשינויים המתמידים של

המציאות, לא להיות נעולים בתוך עמדותינו הראשונות מתוך עקשות שאין בה הקשבה, אלא לחיות חיים מלאי קשב ותשומת לב, מלאי פליאה, מלאי אחיזה מוחלטת בטוב ההולך וגדל בכל פגישה שלנו עם המציאות.

טפלנו שקר ומרמה חיברנו שקר אל שקר ובנינו מגדלי שקר, כדי לחזק את השקר טפלנו לו דברי אמת, נטפלנו לעושי שקר אף אם לא עשינו כמעשיהם, העללנו עלילות והוצאנו דיבה, גרמנו שבעוונותינו התווסף רע ושקר בעולם, עד שהשקר כיסה את הבריאה, ומרחבי החיים הולכים ונעלמים בעוונותינו.

ענף של 'דברנו דופי'. לא רק שאיבדנו את היחס הטבעי וההכרתי לאלוקות, לא רק שבנינו עולם דמיוני בו רק אנחנו נמצאים, ויצרנו פער בין הפנים לבין החוץ, לא רק שהטינו את העולם הסובב אותנו לחוסר יושר ולרשע, לא רק שיצרנו עולם הפועל לפי רצונותינו הגסים וניסינו להטות אותו בחמס לבבנו אלינו בלבד, אלא ששיקרנו, הנצחנו את העלמא דשקרא', הפרנו ברית, ולא זו בלבד, אלא שבנינו בנייני שווא ושקר, טפלנו והדבקנו שקרים זה לזה. ואנו רוצים להידבק במידת יעקב תפארת ישראל, הרואה את האמת ליעקב בכל. שקר אינו רק אי אמירת אמת, דבר חמור כשלעצמו, אלא אי ראיית האמת הכוללת של המציאות, מתוך כך אנו נמלאים פחד ומתחילים להתעסק בשקרים קטנים. עלינו לשוב אל הנקודה האחת הכוללת כל, המאחדת את כל הקרעים שבנפש ושבמציאות.

רבש"ע אנו מודים לך שאתה מחזיר בנו את הטבעיות, מחדש עלינו הכרה ישראל, מופיע עלינו היקף של קדושה, שרק מתוכה מתחזקת הכרתנו ועמדתנו העצמית. רבש"ע אתה נותן בנו ביום הקדוש הזה את הכח לתקן את העולם שעיקמנו ולהשפיע בו יושר וצדק. נוצר מצב בו רצוננו הפנימי ורצוננו החיצוני הולכים ומשתווים ופועלים יחדיו לגלות את הטוב בעולם. אין אנו תרים אחרי לבבנו המצומצם ואחרי עינינו החיצוניות. למדנו לקבל את העולם, להיות בעלי ענווה למציאות, ומתוך כך מפילים אנו תחנונינו לפניך שתחדש בנו מידת האמת, לבנות עלמא דיחודא, עולם של 'שמע ישראל ד' אלוקינו ד' אחד'. תן בנו עיניים לראות האמת שבכל, אוזניים לשמוע את כל תנועות המציאות ולב מרגיש המסוגל לכלול הכל. תן בנו כח ורצון לייסד עולם הבנוי על מאוויים עליונים, ומתוך כך תשיבנו אל ביתך כבתחילה, זכנו להימשך מקדמונו של עולם בכח המטהר והמוחל עוונות ביום הזה, וכל ראייתנו המצומצמת, השקרית, תתרומם להופעת אמת עליונה.

יעצנו רע יעצנו עצות רעות יעצנו לזולתנו לעשות רע והחטאנו אותו, יעצנו עצות רעות לזולתנו ובוה גרמנו לו הפסד ממוך, יעצנו עצות רעות על זולתנו, חשבנו מחשבות כיצד להוסיף רע בעולם, עד שפגמנו בדרך של טוב ד' המגדל באופן מתמיד את העולם.

ענף 'העוונינו'. פעלנו רע, "חוטא ומחטיא", שקענו כל כך ברע עד כדי שיצא מאתנו רע. הרוע מתעמק בנתינת עצה רעה לזולת, מתוך עין רעה שלנו. העצה הרעה אינה רק גורמת רע לאדם הפרטי אתו דיברנו או לקבוצה אליה פנינו, עצה רעה אין בה רק הונאת האדם שחושב כי הולך הוא בדרך נכונה אך הוא מוטעה, אלא יש בה גם יצירת עולם מלא רוע זדוני המגביל את הופעת הטוב בעולם.

רבש"ע, זכנו לתת עצות נכונות המתאימות באמת למי שעומד מולנו, לחשוב מה טוב באמת לזולתנו, ולא לחשוב על עצמנו בכלל, להשתחרר מה'נגיעות' המטות לבבנו אל השוחד. זכנו לעצות מרחוק אמונת אומן, להיות חלק מ'עצת ד' היא תקום', עצת ד' העליונה, העומדת מעבר לקנה מידה מוגבל של אדם ושל זור, עצת ד' המנהיגה את העולם מעומק היושר, להתאים עינינו לעין של מעלה, להשגחת ד', ולהודות על הרעה והטובה כאחד, ומתוך כך להתמלא במחשבות טובות מוחלטות על ישראל עמך ועל כל העולם כולו. אנא רב חסד ואמת נוצר חסד לאלפים, זכנו לטעום נצח, להיות מעמך החפצים לירא ממך ולאהוב אותך באמת ובתמים, ואז נתמלא רק עין טובה על הזולת ונשתדל להמשיך את עצמנו ואת הסובבים אותנו, להיות כולנו מתאימים אל עצת ד' המופיעה אור של גאולה וישועה מתוך עומק חפץ הטוב המוחלט.

כזבנו דברנו שקר וכזב ללא תועלת, הבטחנו ולא קיימנו, פעלנו כזב באופן שגרמנו לאחרים לכזב לנו כמו למשל שאלנו שאלות מכשילות, הטלנו מורא ופחד באופן שפחדו לענות את האמת. מתוך זה החלשנו את יכולת התפילה שלנו ועצרנו את ההשפעות האלוקיות בעולם, (מלשון נחל אכזב).

ענף של 'דברנו דופי'. לא רק שלא גילינו את אשר עם לבבנו, לא רק שטפלנו גיבובי שקרים אלא כזבנו, הולכנו את האדם שולל לא רק בסופה של דרך, בעצות רעות, אלא אפילו בתחילתה, הובלנוהו בנחל אכזב. פעלנו רע בניגוד לאחר, שקרנו לו. הטינו את העולם החיצוני אל רצונותינו הכוזבים. הפסקנו את הנחל האיתן של מקור מים חיים הנוזלים מלובן עליון ולכן תפילתנו לא מתקבלת.

אבא רחום חדש בנו את כח התפילה, את הקשר אליך. זכנו לדבר דיבורי אמת. תן לנו כח לתקן הכל ולהטביל במי המעיין העליון את כל העולם כולו, שנרגיש את מקווה ישראל ד', את טהרתך אותנו ביום הקדוש הזה.

כעסנו כפשוטו, כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה.

שורש הכעס כפול – מצד אחד, ראיית העולם כמקובע וחוסר היכולת להיפגש עם שינויים מתמידים, איבוד היכולת להתמלא פליאה וקשב למציאות הדינאמית, ומצד שני, גאווה ומערכת ציפיות שהעולם יתנהל כפי מה שאנחנו מצפים ממנו, ולכן בשרשו הכעס הוא סוג של

אלימות, המנסה לכוון את המציאות בלא אמונה ברבנו של עולם.

אנא ד' זכנו להתמלא סבלנות על כל הסובב אותנו, ואת כל מאורעות החיים נקבל מתוך אמונה גדולה ונברך על הרעה כשם שאנו מברכים על הטובה מתוך שמחה ואמונה. חדש בנו את היכולת להתבונן על המציאות מתוך פליאה הממלאת אותנו רגש מתמיד של תודה, ולהבין שכל מה שאנו מקבלים, הכל הוא מתוך חסד גמור וחפץ הטבה. עזור לנו לעמוד בשינויים המתמידים של המציאות, בשינויי ההתנהגות של הסובבים אותנו, ולקבלם לא מתוך שיפוטיות אלא מתוך אמונה וכבוד. אוי רבנו של עולם, חדש בנו את העדינות ואת ההקשבה, את הענווה הגמורה המקבלת כל אחד בסבר פנים יפות ומתוך כך זכנו לחיות בדור הזה המלא חציפות באמונה גדולה, ונזכה לקבל פני משיח צדקנו.

לצנו לעגנו על דברים ופעולות, לעגנו על אנשים בפרט על חכמי תורה, ישבנו במושב לצים, ביטלנו זמן בדברי הבאי ובשיחה בטלה, התמלאנו ציניות, הבטנו בעין רעה על המציאות שאינה נותנת לכל הדברים ערך. לצנו וביטלנו מליבנו את מידת ההכנעה כך שחסמנו את עצמנו מלשוב בתשובה ואיננו זוכים לדאות פני שכינה, הגברנו את הדין בעולם והסרנו את מידת ארך אפים מהנהגתה את העולם.

ענף של גזלנו, של חוסר היכולת לצאת מראיית החיים המצומצמת אל חיי ההווה כפי שהם משתקפים בסובייקט המצומצם ובחוויותיו. כשהתלוצצנו, הגדלנו את הרוע, את הייאוש, את הספקנות, את החיצוניות. ואת כל זה עשינו מתוך נפש מרה מלאת עצב, מלאת זלזול וחוסר כבוד, חסרת אמון בעתיד, חסרת אמון בטוב היכול להתגבר על מעקשי המציאות.

זכנו להתייחס בכבוד להכל, זכנו לקבל פני שכינה, ואע"פ ששקענו במצולות כאלה של ליצנות, זכנו להשתחרר מהציניות הגורמת לנו לזלזל באחרים ולכבות כל רגש קודש, זכנו לעדינות, להקשבה. ד' המטהרנו מכל טומאותינו, כבס לבבנו ונהיה צחים ומצוחצחים, בעלי יחס עמוק אל העולם, בעלי אחריות, בעלי כבוד לרבש"ע, תן לנו כח להתפלל בתמימות, לחיות בתמימות, גרש את נחש הספק מקרבנו וזכנו להיות מחוברים באופן בלתי אמצעי לחיים, לחיי טוהר וקודש. זכנו להיות מחוברים לארץ החיים בכל לב ונפש ומתוך כך תימשך בנו דעה עמוקה והכרה ושכל להגות בדברי תורתך ולקיים מצוותיך מתוך נועם ומתיקות. זכנו להתרחק מליצנים, מליצנות, וממושב לצים, מאווירה ספקנית של חול, ולהיות בעלי לב ורגש אמתי לכל ועובדי ד' בשמחה ובטוב לבב. זכנו להיות בתורת ד' חפצנו ולהגות בתורה יומם ולילה, להיות כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול.

מרדנו פרקנו מעלינו עול מלכות שמים והתגאינו, עשינו עברה לא מחמת תאבון אלא מפני חסרון אמונה ברבש"ע, ידענו את קוננו והתכוונו למרוד, ומרידה זו גרמה לכך שעולמנו זה אינו מיתקן והולך מכח הנהגת החפץ האלוקי את העולם. **מרינו דבריך** לא רק שמרדנו, אלא לא הקשבנו לקול ד' המופיע בתורה, לקול ד' המופיע במציאות, לבת הקול התובעת את הבריות על עלבונה של תורה והתובעת מכולנו לשוב בתשובה שלמה ובוה החלשנו את השראת השכינה בעולם.

ענף של בגדנו. מרד נמשך מנמרוד, מדור הפלגה, מחוסר הכרה בטובות השי"ת עלינו, מתוך ניסיון לבנות עולם נטול אלוקים, מלא חילוניות וזרות. הליצנות גורמת למרד. השקיעה בחיי הווה, המגבירים את ציורי החסרונות שבחיים, יוצרת מצב בו אדם מנסה לפרוק עול, חי חיים של קלות דעת, כי אין לו אופק, כי אין הוא מאמין שסופו של טוב לנצח הכל באופן מוחלט ושלים.

רבש"ע אתה שניקית אותנו מליצנות, אנו מבקשים ממך לבטל כל מריזותינו, אין הם אלא סמיות עיניים – וכי יש יד מורדת בלבבה?! וכי יש נחל המתנתק ממקורו?! הלא ייבש! מלאי בושה אנו על ההווא אמינא הזו. אנו מקבלים באמת מלכותך עלינו. גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והינשא עלינו מהרה. רבונו של עולם אנו בניך ועבדיך, השמחים לעבוד עבודתך, להגביר את הטוב בעולם, להגביר את האמון בטוב, להגדיל את השייכות

לעתיד הנישא, לחשוף את האופק הגדול אשר לחיים. כל מרידה בטלה כעפרא דארעא ואין בהם רושם כלל. מתמלאים אנו אמונה מחיה. זכנו להמשיך אמונה זו לכל השנה.

נאצנו ביינו כבוד התורה וחללנו כבוד שמים ובוה גרמנו לחרון אף ד', ניאוך זה גרם לפגם בשורש הנשמה, להרחקת הנשמה משרשה.

המרידה מובילה לניאוך, לביזוי והשפלת כל ערך של טוב ושל עדינות.

רחם עלינו אבינו מלכנו לרומם עצמנו ולרומם את כל העולם כולו ממבט שפל, משפלות רוח בזויה לענווה עליונה, להיות מקיימים ומברכים מוסיפים שפע ולא חלילה מפסיקים אותו. זכנו לקשר את הנשמה למקורה, אוי אבינו, בושנו ונכלמנו להרים פנינו אליך, איך העזנו להחריב עולם שנבנה בחסד כזה. ד', נברך אותך מעתה ועד עולם, נוסף ונרבה קדושה. אנו מבקשים ממך להיות עֵד שלנו, המקיים ויוצר חלות לרצונותינו, שבכל השנה כולה נתעורר כל הזמן לאהבתך וליראתך, לברך ככוונה ולהמשיך שפע ברכה והצלחה לכל העולמות למען כבוד שמך. זכנו לבנות בית מקדשך, מכון לשבתך, היכל הברכה, לבל ינואץ חלילה שמך בפי גויים מחרפיק ומנאצי שם ישראל, ואך טוב וחסד יופיעו לקדושה וטהרה בכל העולם כולו.

ניאפנו כפשוטו, וכלול בזה כל ערבוב כמו שעטנו וכלאיים וערבוב קדש וחול, וכל איסורי עדיות במחשבה דיבור ומעשה. רבש"ע, זכנו ביום הקדוש הזה להיטהר ולהינקות מכל שמץ של חוסר צניעות, להתמלא בפנימיות, ומתוך דעת להבחין בין קדש לחול, שהבחנה זו תיתן לנו את הכח להופיע קדש עליון במציאות, קדש הכולל גם את החול ומעלהו ומשגבהו. רבש"ע זכנו לא להשתעבד לחושים ולדמיונות הטומאה אלא להיות מלאי חפץ הטבה לדורי דורות.

סדרנו סרנו מהדרך הטובה, היינו כמו פרה הסוררה הבועתת ואינה שמה לב אל טובות אדונה, פגמנו במחשבות רעות והכבדנו בעברות ומתוך כך ערבנו רע בנשמה הטהורה.

פגמנו במחשבותינו וסרנו מהר מן הדרך הטובה, התחלנו דרך של הסתר פנים, כביכול בלא אלוקות. לא רק מרדנו אלא ניסינו לבנות שיטה שלמה המבוססת על המרידה. אוי לנו כי בנינו דרך חיים שלמה, הבנויה על תוהו.

רבש"ע, מכח היום הקדוש הזה מתמוטטים כל בנייני שקר אלה. זכנו שההתמוטטות תהיה רק של צדדי הרע ולא של הטוב, ולכן זכנו לשוב אליך בתשובה מאהבה בלא ייסורים למען נחיה ונקדש את שמך עם מלוא החיים. אויה לנו כי הלכנו ללא קשר חיים ומחשבה אליך, כי נפלנו

בשינה, כי נפילותינו הפכו לשיטה כביכול ממר ייאושנו. היום הזה אנו מתחדשים לפניך ומקבלים כוחות חדשים לעבדך באמת, ביראה, באהבה ובשמחה, אנו חוזרים לדרך חדשה ישנה של עבודתך הנאמנה בלב חפץ. זכנו שלבבנו זה ימצא לנו תמיד לעבדך כל השנה כולה, תן לנו כח לעמוד בנסיונות לבל נכעס, לבל ניפול, לבל נתייאש. זכנו לטוב מוחלט ללא רע כל ימי חיינו ואנו נתאמץ באמת ותמים להללך כל ימי חיינו ולזמר לך בעודנו.

עווינו עיוותנו את דרכינו, את דיבורינו ומחשבותינו בעשיית עברות למלא את תאוותינו, עוותנו דינים, עד כדי כך שהלכנו בדרכי רוע.

מתוך השקיעה בחטא, אנו כבר מתעלמים מהעולם, הוא כבר אינו קיים לגבינו, ולכן אין אנו מעווים אחרים אלא את עצמנו, לא כתוצאה מהתקדמות אלא כתוצאה מנסיגה. ערומים אנו עומדים מולך, בלא שום יחס לעולם שכבר נשבר, ולכן בשאט נפש אנו חיים חיי חטא.

ד', אתה המטהר אותנו היום הזה בכל החיים הפנימיים, מגלה כבוד מלכותך על כל העולם כולו, סולח מוחל ומוחק כל רשמי פגמי עוונותינו, עליך אנו בטוחים ובך אנו נשענים. יהי רצון מלפניך, מלך מלכי המלכים ואדוני האדונים שתחדש לבבנו לעבדך באמת, בטהרה ובקדושה, תן בנו כח לתקן את אשר עיקמנו ועוותנו,

ונזכה לשוב אליך בכל לבב, לפתח מחדש את התום הפנימי מלא רגשי קודש.

פשענו פשענו במעשה על מנת להכעיס, פרקנו עול תורה עד שיצרנו מציאות רעה שאינה יכולה להיתקן אלא רק על ידי תשובה עליונה מאהבה. **פגמנו** פגמנו בטבע החיים הבריא שלנו, מסרנו את שפע הטוב לכוחות החיצוניים של הבריאה ובוז הגברנו את הרע בעולם.

לא רק שבגדנו וזדנו, פשענו ב'להכעיס', פשענו לצערנו, אוי, גם במעשה. ואף על פי שלכאורה זה מעוות לא יוכל לתקון, ד' הלא בידך הכל, ואתה פועל ומתקן הכל. רק אתה, ורק אליך אנו פונים. רחם נא עלינו ד' אלוקינו ונוסיף קדושה כנגד מה שקלקלנו. אנא ד' רחום וחנון, תקן כל קלקולנו והפוך אותם לזכויות, ותטביל אותם במצולות ים עליון.

צדרנו היינו צורדים לזולתנו וגרמנו לו צרות, הצרנו את עולמנו הפנימי ואת העולם כולו.

מתוך כל חטאינו הצרנו את העולם, הפכנו אותו לצר ומלא צרות ומתוך כך דינים מופיעים חלילה ומלחמות.

הוסף בנו קדושה, הוסף בנו רחבות, הוסף בנו שלום וטוב, גלה שם מלא על עולם מלא לעינינו ממש מתוך גידול מתמיד והעלינו קמעא קמעא ללא הרף עם כל כוחותינו ליאור באור פניך.

ציערנו אב ואם ציערנו הורים, ציערנו את הקב"ה ושכינתו, כנסת ישראל ויצרנו פירוד בין הדבקים, לא זכרנו את חורבן ביהמ"ק וירושלים.

אבינו מלכנו רחם עלינו לבל נצער אף אחד מישראל, קל וחומר שלא לצער את הורינו, וקל וחומר לא לצער את כנסת ישראל ואותך. וביום הזה אנו מרגישים עד כמה חסרה לנו כפרת בית המקדש, כמה אין יכולת לשמוח בלב שלם בעת החורבן ובמסתרים תבכה נפשנו. זכנו להיות מאבלי ציון הזוכים ורואים בשמחתה.

קשינו עורף לא קיבלנו תוכחה, כשנענשנו תלינו שזה במקרה ולא יד ד' פגעה בנו על מנת לייסרנו להיטיב דרכינו. קטרגנו על אנשים מישראל. הופענו את הנהגת ד' שאינה של הפנים אלא את ההסתר מתוך גאוותינו וחיוקנו בזה את כוחות הרע בעולם. לא היינו מסוגלים להקשיב לקול מוכיחים מפני שחשבנו שאינו עצמי לנו, מפני גאוותינו; לא הלכנו בתור בנים לשמוע למוכיחים וללמוד יראת ד'. את העורף דייקא קישינו, את העורף ההפוך מהפנים, ההפוך מיכולת ההכרה של האדם, את טבע החיים מנוגדי ההכרה קישינו, נכנענו לפרעה היושב על העורף ומיצר את היס הגדול מלהופיע על החיים.

זכנו ד' להארת פנים ולרכות החיים הטבעיים, שבתוכם תהיה הקשבה לקול ד' המתגלה בחיים, לקול

ד' המתגלה ממתן תורה עד לעתיד הנכסף, דרך כל גילויי החיים שבהווה. זכנו להקשיב באמת לתוכחות בלי כעס, ברצון אמתי לתקן. שנהיה כל הזמן עם הליכה פנימית של התקדמות מתמדת, מתוך קשר עמוק אל האדמה, אדמת הקודש שבה אנו זוכים לחיות, וסלחת לעווננו ונחלתנו נחלה בלי מצרים, נחלת חיים בארץ הקדש, עד שנחוש את הולם לבבנו המותאם, מאוחד ומדויק עם הארץ הקדושה, עד שלא נהיה מסוגלים לעזבה אף לרגע.

רשענו עשינו מעשי רשעה כגון הרמת יד על חברינו, והגם שראינו שאיננו מצליחים המשכנו להרשיע, עד שנעשינו ככלי להופעת הרשעה בעולם.

לעומת ה'הרשענו', שוב עומדים אנו לבדנו, רשע שכל כולו שלנו, או לנו כי נקראנו רשעים רגע אחד לפני המקום, ד' רחם עלינו אנו רוצים להיות מרכבה אך לשמך ולא חלילה להיפך, לקדש שם שמים במסירות נפש, מתוך קשר של חיים לכל ישראל ולכל אחד ואחד מישראל, 'בתוך עמי אנוכי יושבת'. חפצים אנו להתעלות מתוך תביעה מתמדת לטוב, לאחדות כוללת, לצדק עולמים.

ורצון זה הנמצא בנו עכשיו, אנו מבקשים מוך אבינו אב הרחמן, לבל נתעייף ממנו, שאת כל חיינו נחיה מתוך מתח רוחני מתמיד משמח ומרומם.

שחתנו שחתנו לעצמנו ללא טעם וגרמנו לנפשנו העלובה שלא תקבל פני שכינה, פגמנו בקדושתנו וגרמנו בזה מיתה לצדיקים, שיחתנו ופגמנו באמונתנו ופגמנו במידותינו. השחתה זו גרמה להמשכת שפע של טומאה המגובה במחשבות רעות.

זה שיא ההרס- להשחית ללא טעם, ללא סיבה, רוע ללא כלום, עומק רע. אלו כל החטאים של הנאות הרגע, של ה'סתם', של הסתת עמלק המקרר בדרך העולה ממצרים לירושלים.

ד' זכנו לתקן את מה ששחתנו ולחיות חיים מלאי תוכן, מלאי בניה מתמדת, מלאי עליה בית אל, זכנו להיות דור שהוא חלק מבניית בית המקדש בימיו, לא נשחית אלא ניטע, ניישב, נבנה, נחזיר יושבי ארץ ישראל לבתיהם, ועקרה תרונן בקיבוץ בניה לתוכה, ומלכות שמים תקבץ את כל הנפזרים, את כל כוחות החיים שנבלעו בזוהמת החיים. זכנו לקיבוץ גלויות מתוך יכולת להכיל הכל ממש.

תעבנו עשינו מעשים רעים כל כך עד שנהפכנו להיות תועבה. הבאנו תועבה כגון עבודה זרה אל ביתנו. המשכנו שפע של טומאה מכח טבע הרשע שדבק בנו.

פגמנו בנפש שהלכה לאיבוד, 'תועה אתה בה', בצמצום החיים, בפגישה עם כוחות טבע המייראים אותנו כאילו אין לנו חופש בחירה, שמחמת כך חשבנו שעבודת ד' אינה שייכת לנו עד כדי תיעוב וגועל.

רבש"ע זכנו לטהר נפשנו ולבבנו אליך, לשוב לדרך הישר, להתחיות מתורה ומקדושה, להבין ולהרגיש עד כמה הם חיינו באמת ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה.

תעינו זוהי התוצאה של כל חטאינו, הלכנו לאיבוד, איבדנו את דרכנו עד שאיננו יכולים לחזור לדרך הישרה, ואין לנו תיקון. הרוח הידלדלה, ההכרה נפגמה, והיא תועה בשדות זרים.

ד' אלוקי ישראל, זכנו לייסד תרבות חדשה, תרבות של קודש, לא לאבד את הרוח, לחזור לישרות, להאמין בך לבד, לרומם את ציורינו באופן שנעבוד אותך ביחוד, ולזכות לקשר את כל כוחות החיים וכל גילוייהם אליך בלבד, ובכל זרכינו נדעך.

תעתענו המשכנו לתעות בעולם עד שהפכנו לנעים ללא מטרה וללא כיוון עד שפתחנו בעצמנו עוד ועוד פתחים להיטמא.

פנימיות החיים, הנשמה, לא מאירה, ולכן אנו מתעתעים, הולכים לאיבוד ומאבדים כיוון באופן מחפיר.

ד' אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת, ראה עמידתנו לפניך דלים וריקים, חסרי מעש ומעוטי מחשבה, יודעים אנו, מרגישים אנו, מאמינים אנו בכל לבב, כי רק אתה יכול לתקן אותנו ואת אשר קלקלנו ואנו מאמינים ובוטחים בך, ומפילים תחנונינו רחם עלינו, חוס על נשמתנו, רחם על בית ישראל כולו שאל יעכבו עוונותינו את השראת שכינתך עלינו, את בניין בית המקדש ובניין

ירושלים, את הבאת משיח ואת הגאולה השלמה. למענך אלוקים חיים, למען שכינתך, זכנו להיות מעובדיך באמת, האר בנו כוחות הטוב שנמצאים בנו, תן לנו כוח להאמין בעצמנו ממש, ונלך כל חיינו בדרכיך ונידבק במידותיך, רק כך חפצנו, מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, בהמות היינו עמך. זכנו מכח יום הכיפורים הזה להיות מלאים ברצונות של קדושה, בטהרה, באהבה, ביראה ובשמחה, ונמלא את כל חיינו רק בקידוש שמך למענך אלוקים חיים, ובזכות זה תופיע נהרה על בית ישראל כולו ועל העולם כולו.

סְרְנוּ מִמִּצְוֹתֵיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֵיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ, וְאַתָּה צְדִיק עַל כָּל הַבָּא עֲלֵינוּ כִּי אָמַת עֲשִׂיתָ וְאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעִנוּ:

מִזֶּה נֹאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמִזֶּה נִסְפָּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, הֲלֹא כָּל הַנְּסֻתוֹת וְהַנְּגָלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה יוֹדֵעַ רִזֵּי עוֹלָם, לְמִרוֹת שֶׁאֵנוּ מֵתַחַרְטִים, רַק אַתָּה יוֹדֵעַ עַד הַיֶּכֶן הִגִּיעַ פֶּגַם הַחֲטָא, וְעַד כַּמָּה עֲלֵינוּ לְהִתְחַרֵּט. מֵתַחַרְטִים אֲנוּ וְעוֹמְדִים אֲנוּ לְפָנֶיךָ בְּבוֹשָׁה וְכִלְיָמָה, וּמוֹסְרִים אֲנוּ אֵת חֲרַטְתָּנוּ לָךְ, כְּדֵי שֶׁתִּתֵּקֵן אֵת כָּל שְׂרֵשֵׁי חֲטָאֵינוּ הַנְּסֻתִים, הַעֲטוּפִים בְּרוֹי עוֹלָם.

וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חַי, אֲמַנֵם עוֹזְבִים אֲנוּ אֵת הַחֲטָאִים, אֲךָ רַק אַתָּה יוֹדֵעַ אִם אֲכֵן אֲנוּ עוֹזְבִים אֵת הַחֲטָא בְּמִלּוּא לִיבְנוּ,

גם בצדדים הנסתרים ביותר שלנו, גם בחלקים הנעלמים מעיני כל חי.

**אַתָּה חוֹפֵשׁ כָּל חַדְרֵי בֶטֶן וּבוֹחֵן כְּלִיּוֹת וְלֵב, אֵינְךָ דֹבֵר
נְעִלָם מִמֶּנּוּ וְאֵינְךָ נֹסֵתֵךְ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ: אַמֵּנָה מִקְבָּלִים אֲנִי
לְעֻזֹב הַחֲטָא, אֲךָ רַק לְעֵינֶיךָ נִגְלָה כֹּל הָעֵתִיד, גַּם הַיּוֹתֵר נֹסֵתֵךְ,
שֶׁלֹכֵן מִבְּקָשִׁים אֲנִי מִמֶּךָ שֶׁתְּהִיָּה עַד שִׁלְנוּ, שֶׁתִּקְיִים אֶת רִצּוֹנִי
לֹא לְשׁוֹב לְחַטָּאֵינוּ לְעוֹלָם.**

**וּבְכֵן יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ ד' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּכְפֹּר לָנוּ
עַל כָּל חַטָּאֵינוּ, וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתִמְחַל לָנוּ עַל
כָּל פְּשָׁעֵינוּ:**

**עַל חֲטָא שְׁחַטָּאנוּ לְפָנֶיךָ – כֹּל חֲטָא הוּא לְפָנֶיךָ, לְבוֹשֵׁתנוּ
חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ, עֵצֶם הַחֲטָא לְפָנֶיךָ הוּא שׁוֹרֵשׁ כֹּל הַחֲטָאִים
– שִׁכַּחַת ד' אֱלֹהֵינוּ הַמְּמַלֵּא אֶת כֹּל הָעוֹלָם, הַנִּיצֵב עֲלֵינוּ
מִמֶּשׁ וְרוֹאֵה בְּכֹל מַעֲשֵׂינוּ. אֵיבַדְנוּ אֶת בּוֹשֵׁת הַפְּנִים נוֹכַח
אוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים.**

בְּאוֹנָה וּבְרִצּוֹן. חֲטָאִים שְׁחַטָּאנוּ בְּלֹא שִׁידְעָנוּ שֶׁהֵם אֲסוּרִים, אוֹ
שֶׁאֵילְצוּ אוֹתָנוּ לְעִשׂוֹתָם, וּבִפְרֵט עֲבוּדָה זָרָה, גִּילּוֹי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת
דְּמַיִם, שְׂדֵינָה לְהִיהָרֵג וְלֹא לְעִבּוֹר אֶף בְּאוֹנָה. חֲטָאִים שֶׁתְּחִילָתָם
בְּרִצּוֹן וְסוֹפָם בְּאוֹנָה אוֹ חֲטָאִים בְּאוֹנָה שֶׁשִּׁמַּחְנוּ לְעִשׂוֹתָם.

**אֶף עַל פִּי שֶׁאֲנִי פְטוּרִים עַל חֲטָא שְׁחַטָּאנוּ בְּאוֹנָה, עֵצֶם
זֶה שֶׁהִקְבִּי"ה גִּלְגַּל עַל יַדֵּינוּ עֲבִירָה, מֵרָאֵה שֶׁאֵינְנוּ נִקְיִים**

לחלוטין, הפכנו להיות גרמא של חסרון המופיע בעולם, הפכנו להיות ביטוי של המצב החסר שבעולם, ההולך ומתגבר בכל יום ומוסיף עוד ועוד חיל לרשע שבעולם, וממילא צריכים אנו לשוב ולהביא רפואה לעולם; מה גם שלפעמים תחושת האונס גורמת לנו להקל יותר מהצורך, ובפרט כשבתוך האונס מונחת השלמה עם החטא עד כדי כך שלפעמים אנו אפילו שמחים בהיותנו אנוסים, ובתוך האונס מופיע הרצון. ישנם חטאים האסורים אף באונס – עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים וענפיהם. **הרצון** עצמו הוא שורש היות האדם חוטא והאונס מבליט את צד החיסרון שבחטא עצמו.

רבש"ע, נקנו מכל נדנוד חטא, מכל מגע עם הרע והחסרון שיש בעולם, וטהר את רצוננו לעשות רצונך בלבב שלם. תן לנו את הכח להבין כי באמת כל הזמן אנו בוחרים ומסוגלים לבחור, וממילא מסוגלים להפוך ולתקן את הכל, גם את מה שנדמה כאונס, לתקן ולהפוך לטובה ולברכה.

ועל חטא שחטאנו לפניך באימוץ הלב. אימצנו לבבנו והתנהגנו בקשיחות, לבל נרחם על אנשים מסכנים, אימצנו את לבבנו לבל נעשה מעשים טובים ומצוות, אימצנו לבבנו בכדי לאטום את כל רגשי הטוב והקודש שהתעוררו בנו ואת רגשי החרטה שלנו על הרוע שדבק בנו, ולכן לא שבנו עד עתה בתשובה.

תחושת הקרבה לחטא יצרה מצב בו אטמנו את עצמנו מלהקשיב לקול הלב הטהור, עד כדי כך שהסתבכנו בעקשנות ובגאווה במקום לאמץ את הלב לטובה, ולהתגבר על קשיים. אימצנו את לבבנו, יצרנו באופן מודע את אוטם הלב. ההתעלמות מהטוב שבנו יצרה בנו תדמית שאיננו טובים באמת, וממילא הטוב אינו טבעי לנו ולכן איננו מסוגלים לממש אותו.

רבש"ע חדש בנו לב טהור, לב מרגיש, לב מלא חיים, לב המזרים רגשי קדש לכל העברים, ונקנו מכל הסיגים, בכדי שנוכל להזרים חיי קודש וטהור לכל חגווי הנפש. ובזכות היום הקדוש הזה נזכה לאמץ כוחנו לטובה, נזכה לאמץ את לבבנו לעבדך באמת, זכנו לחזק את הרצון ולהקשיב לרוח הקדש המפעמת בנו, ומתוך כך יזרים הלב חיים של קודש וטהור.

על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת. חטאנו בשוגג, התנהלנו בחיים בחוסר תשומת לב ולכן לא שמנו לב כשאנו חוטאים, לא השתמשנו בכח הדעת שלנו להתקשר לטוב לעסוק בדברי תורה בהתמדה, הורינו הוראות כשלא הגענו עדיין להוראה או שעשינו מעשים מחוסר בירור של ההלכה.

חסרון ההבנה שלנו, החיים שלנו, המתעלמים מהדעת, יצרו מצב בו חיינו בחוסר תשומת לב, במצב כזה איננו שוגגים באמת, אלא מזידיים המתלבשים בכסות של חוסר

מחשבה וחוסר ידיעה. חשבנו שאם נסיר את הדעת נוכל לזרום יותר עם החיים, אך במקום זה, המעטנו את אורם. דעת היא המקשרת את ההכרות אל החיים. חסרון הדעת יצר מצב בו אנו חשים כי אין לנו קישור בסיסי לטוב, ולכן אנו מתירים לעצמנו להתנהג בלא גבולות פנימיים. רבש"ע, החונן לאדם דעת, חננו מאתך במתנת חינוך, את הדעת, את המגע הטבעי עם הטוב, באופן שנשים לב לכל פרטי החיים ונחיה ברגישות, בעדינות ובאמונה.

ועל חטא שחטאנו לפניך ביטוי שפתיים. נכשלנו בעוון נדרים ושבועות, בביטויים קשים כלפי חברים וקרובים ובניבול פה, ובכל חטאי הדיבור.

השפה היא הצורה החיצונית של הדיבור, זו הצורה החיצונית שעמה אנו נפגשים עם החיים. השפתיים עלולות לבטא וליצור יחס רק אל חיצוניות החיים, יחס המביע את חיצוניות הנפש המרפרפת על פני השטח החיצוני של החיים, זה המתראה לחושים ולדמיון. יחס כזה, שאינו מקביל לפנימיות התפיסה, יוצר פער בין הנסתר לבין הגלוי. מתוך הקשר הסמוי שלנו עם הרע, שהתגלה לכאורה באונס הוספנו את אימוץ הלב ואיבדנו את הדעת עד שבנינו מגדלי חיים חיצוניים, נטולי דעת ואופקים, ומכאן הגענו לטמא את שפתינו בדיבורים אסורים, בדיבורים שאין בהם הבעה של פנימיות הנפש. ד' שפתי תפתח ואז פי יגיד תהילתך.

פנימיות החיים שלנו מלאת חפץ, שמחסום השפה החיצונית אינו מאפשר לנו לבטאו. עזור לנו לנצור שפתינו מדבר מרמה, אדרבה, פתח שפתינו, עד שאפילו השפה החיצונית תביע את עומק הקשר, החמדה, האהבה והיראה שאנו חשים מול גודל רוממותך, ומתוך כך יתעלו כל החיים כולם בתפילה מתמדת.

על חטא שחטאנו לפניך בגילוי עריות. כפשוטו, ונכלל בזה כל המסתעף מגילוי עריות וכל המביא לזה, ובשורש את השקיעה בגוף ובנטייתו עד כדי שעבוד כל הקישור שלנו לעתיד ושעבודו לחיי ההווה.

השורש של גילוי עריות הוא לקיחת חשק ההולדה שבאדם ושעבודו לנטיית הנמוכות שלו. חשק ההולדה חושף את קיומו של האדם כחלק מהנצח, ומעמיד אותו בשאיפה של הופעת טוב עתידי שאינו בנוי רק על אופק ההווה המוגבל. האדם מגלה שבכוחו להיות שותף וליצור ממדים נצחיים במציאות. ואנו לקחנו יצר זה והפכנו אותו לכח המעצים את הרובד הפרטי של האדם, לרובד הבנוי על תפיסה חלקית המושפעת מהחושים שאינה מאפשרת לאדם לצאת באמת מהמסגר הסובייקטיבי שלו. במקום להיפגש עם מי שאחר במהותו מאתנו, כמו איש ואישה הנפגשים ומוצאים בתוכם עומק גדול יותר המתגבר על ה'אחרות', עומק גדול זה מגלה בהם את חפץ ההטבה, במקום זה, בהעצמת יצר העריות, יחד עם קרובי המשפחה,

אנו 'משכפלים' את עצמנו, ומכאן מתגלים ניצני התאוה שהם ענפי גילוי עריות, המקבלים את כוחם מהעצמת החושים. כשאנו נופלים בחטאי העריות, אנחנו חיים במצב של סתירה בין ההרגשה החשה את תגבורת האישיית כתוצאה מהמפגש האינטימי, והעצמת יצר ההולדה, לבין המצב האמתי בו אישיותנו אינה פנימית, אלא בנויה על קליטה ונפעלות מהחוץ.

אנא אבא רחום וחנון, חננו במתנת חנים וזכנו לשמור על העיניים לבל נתור אחר לבבנו ואחר עינינו, תן בנו את הכח והרצון להביע רק את פנימיות החיים ומתוכה נזכה לקדושה וטהרה, להיות מוארים בנצח ישראל. רבש"ע קבל אותנו להיות מעובדי ד' באמת, המביעים בחייהם את המגמות העליונות, ומתוך כך זוכים לחדש חידושים אמתיים ולהמשיך נשמות חדשות לעולם. ד', בושנו במעשינו ונכלמנו ממחשבותינו, נקנו ד' במידת רחמך ונזכה בזכות היום הקדוש הזה לטהרת המחשבה ולשמירת העיניים, לגילוי עצמיותנו בקודש, להתנהגות צנועה הנובעת מקדושה וטהרה, לצניעות עדינה הנובעת מעומק פנימיות הלב, ונזכה לקבל עלינו עול מלכות שמים באהבה ומתוכה של קבלה זו נזכה להרחבת החיים כולם ממקור החיים. אנא ד' אל רחום וחנון הצילנו ממראות אסורות, הצילנו משקיעה בדמיון, הבל וחטא, ומה שחטאנו לפניך מחוק ברחמך הרבים, כדי שנוכל להתחיל שנה טובה מלאת ברכה ודבקות כמו שנאמר ואתם הדבקים בד' אלקיכם חיים כולכם היום.

ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר. – בגלוי – עברות שיש בהם חילול ד', ובסתר עבירה שעברנו מפני הבושה שלו מבני אדם ולא מהקב"ה, ובוזה התנכרנו לקב"ה המשגיח על כל הארץ. בכל עבירה אנו פוגמים גם בגלוי וגם במקום סתר עליון.

מקורם של החטאים הגלויים הוא מחמת הנתק מנקודת ה'סתר' שבחיים, מקשר החיים שיש לנו עם הטוב ועם מקור הטוב. אדם החוטא בגלוי מגלה שאיבד את התוכן המרכז את כל החיים, והופכם להיות גילוי של תוכן אחד, של הקריאה בשם ד'. אדם החוטא בגלוי מתייאש משאיפות, מתייאש מהשתדלות לגלות בחיים באופן מתמיד את 'בכל דרכיך דעהו'. אך יש מצב בו האדם הוא ירא שמים בסתר אבל אין לו כח לגלות את יראת השמים הזו גם בגלוי. למשל, אין הוא עומד בלחץ חברתי, הוא אינו מסוגל להעמיד עמדה כנגד שטף החיים העצום וכנגד כל פיתויי החיים. כשאדם מאבד את סבלנותו מתחיל שטף זה לחדור גם אל הסתר, והעולם החיצוני הולך ומשתלט על כל הערכים. ויש אדם החוטא בסתר בלבד, ומגלה שכל כולו חיצוניות, שהוא מלא צביעות, מתנכר הוא להשגחת ד' ומוסיף בזה חטא על חטאיו.¹⁰

רבש"ע זכנו לקדש את שמך בגלוי, לתקן בזה את אשר שיחתנו, ולהיות יראי שמים בסתר ובגלוי, להגביר את הפנימיות ומתוכה עצמה לגלותה בכל מרחבי החיים.

10 אמנם בדבר זה צריך הבחנה גדולה, כי לפעמים האדם משתמש בעולם החיצוני כמנוף להתחזקות, כמו שרב עמרם חסידא קרא לאנשים בכדי

על חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה. הוספנו דעת להרע ועליה הוספנו עוד צביעות והסתר, רימינו את חברינו, רימינו את עצמנו מחמת תאוותינו לחשוב שמה שאנו עושים מותר. הערמנו בכדי להפקיע מאתנו חיוב מצוה.

לא רק שחטאנו בבלי דעת אלא שהוספנו דעת להרע; ומתוך כך רימינו את העולם; יצרנו לעצמנו מצג שווא, תדמית חיצונית שאינה מתאימה למהותנו; בנינו מסביבנו חומות של שקר על מנת לכסות על מערומי אישיותנו; שיקרנו לעצמנו ולאחרים.

אנא, זכנו רבש"ע, לחזור לדעת האמת, לשיקול דעת נכון הבא ממתנת חינוך שלך. חננו מאתך חכמה בינה ודעת וטהרנו מטומאתנו, ואת מגדלי השקר שבנינו מוטט למען לא יהיו מסכים בין הפנים לבין החוץ, לבל לא יהיה חוצץ בינינו לבינך.

ועל חטא שחטאנו לפניך בדיבור פה. הרבינו בדיבור מיותר, ופגמנו בכח הדיבור שלנו בשקרים, בלשון הרע ובשאר פגמי הדיבור.

לא רק השפתיים החיצוניות מתבטאות לא נכון, אלא טמאנו את כח הדיבור שלנו בעצמו. או לנו כי את עיקר ערכנו כאדם, כנפש חיה, כרוח ממללא, הורדנו.

שלא ייכשל בחטא. מצב זה יוצר אמנם חטאים בסתר ששורשם הוא בחולשה של האדם, ובאמת חטאים אשר כאלה אינם מגיעים לעומק הנפש, ואינם חודרים באמת לפנימיותה הנסתרת.

אנא ד' רחם נא עלינו וגלה צלם אלקים שבנו. החזירתנו להיות נפש חיה כשם שנבראנו וניוולד מחדש מכח קדושת היום הזה.

על חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע. אונאת דברים כגון עלבונות וכדומה, ואונאת ממון כגון רמאות בעסקים, וכל שכן בהונאת יתום ואלמנה, גר ושאר חלקים מוחלשים מהאוכלוסיה.

עברות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר. רק כשאנו עומדים יחדיו בהופעת אחדות שלמה, מלאת רעות ואחוה, רק אז יכול להופיע אורו של יום הכיפורים ולתקן את הכל, ובוודאי שאת החטא הזה של הונאת רע בו נכשלנו. ניצלנו את כוחנו הדיבורי לדבר מרמה, לא רק בכדי ליצור תדמית לא נכונה לעצמנו, אלא הוספנו בעווננו וביישנו את החבר, רימינו אותו בממון, יצרנו מצב בו אותה חוסר הרמוניה וחוסר שלמות שבנו משתקפת גם ביחסנו לזולת.

רבש"ע הרי אנו מוחלים וסולחים לכל מי שחטא כנגדנו, קבל את תשובתו כי ידך פשוטה לקבל שבים, ואל יענש חלילה שום אדם בסיבתנו. מלא את לבבנו אהבה לכל הברואים כולם ובפרט למי שהכעיס והקניט אותנו. אבינו אב הרחמן תן לנו את הכח לתקן את אשר עיוות לבנו, ואת הגבורה לבקש סליחה מעומק הלב, ובאם שכחנו או שאין לנו יכולת לבקש סליחה, עזור לנו להתגבר על המפריעים, כי רצוננו באמת להיות ישרים ולא עיקשים

ופתלתולים. ד', אל רחום וחנון, מתי יגיעו מעשינו למעשי אבותינו שנקראו ישרים בהליכות עולמים וכל המגע שלהם עם העולם היה מתוך ישרות, מתוך ענווה והקשבה. זכנו לישרות בלא חשבונות רבים, עד שיושר לבב זה יישר ויתקן את כל מערכת היחסים שלנו עם חברינו הקרובים והרחוקים.

ועל חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב. מחשבת עבודה זרה וכפירה, הרהורי עבירה הקשים מעבירה, הימשכות אחר ההרהורים ושקיעה בעולם של דמיון.

הוספנו עוד בעווננו ופגמנו במחשבות זרות, בהרהורי עברה וחמדה. יסוד ההרהור הוא העין הרואה, הקליטה מבחוח, חוסר העמידה על המעמד העצמי, והרהורי עברה קשים מעברה במה שטשטשו אצלנו את המעמד העצמי שלנו.

רבש"ע תן לנו את הכח לשלוט על המחשבה ולכונן אותה, להבחין בין דמיון לאמת, להבין שגם על המחשבה אנו 'בעלי הבית' ואיננו נתונים ביד כוחות חזקים מאתנו. האר פניך למען לא נחטא לפניך, ומתוך הארת פניך נזכה להרחבת מחשבות קדושות ודמיונות של קדושה.

על חטא שחטאנו לפניך בויעדת זנות. נתוועדנו במושב לצים, הזמנו את עצמנו לסיטואציות המגרות את הדמיון בפרט בענייני עריות, ידענו והתקרבונו למקומות אסורים.

החיים החיצוניים התגברו עלינו, ולא רק שתרנו אחרי עינינו אלא שיצרנו בית ועד לזנות – הזמנו את עצמנו במיוחד לסיטואציות המגרות את החושים והדמיון וזנו את עינינו הראות רע.

רבש"ע זכנו להיספח לבית ועד לחכמים, לבנות חיים מלאי מחשבות קדושות ורצונות עליונים ומתוך כך לבנות את ההקשרים החברתיים שלנו. רבש"ע, הלא יום הכיפורים מטהר מחשבות אדם ומחדש את כל מבנה החיים להיותם חדשים ממש, רצוננו להיזבק אך בך, תן בנו את הכח לעמוד בלחצים חברתיים, ובלחצים יצריים, ולבנות מחדש את כל חיינו בקומה חדשה מלאת טהרה, עינינו אך לטוב יביטו ויתורו אחר חגווי הקדש המסותר בחיים, חיינו יהיו מלאים מהטוב הטמון עמוק בלב, ואת אותו כשרון עצמו שאבוי לנו, הוצאנו אותו לרע, נוציא אותו ביכולת להתוועד ולזמן את עצמנו, ולהתכוונן לחיפוש אחרי טוב ויושר.

ועל חטא שחטאנו לפניך בוידוי פה. התוודינו בפה בלא לב, חשפנו את חטאינו הנסתרים בפרהסיה בלי בושה, התוודינו בלי להבין מה אנו אומרים.

התוודינו ולא גמרנו בליבנו לעשות, ובזה הראינו שאנו חושבים שאין הקב"ה חלילה, יודע מחשבות, לפעמים אף לא הבנו מה אנו אומרים, ולא די לנו שלא תיקנו את

חטאינו, עוד הוספנו חטא על פשע בהזכרתם ובקיבועם בנו, שבנו והזכרנו אותם ככלב השב אל קיאו.

אנא, אבינו אב הרחמן, מלכנו, מלך כל עולמים, יודע מחשבות, הבט נא אל עומק רצוננו, שהלא גם בוידוי הפה מונחת הכרה קלושה כי אנו מבינים שמצבנו אינו שלם אלא שלא תמיד יש לנו רצון, ולא תמיד אנו מרגישים כי יש לנו יכולת. תן בנו רוח גבורה וזעת, רוח חכמה ובינה, איך לחשוף את נקודת התום החבויה בנו, והפה יבטא את עומק רצוננו באופן שהוא יתגבר על כל מכשולי החיים. אנא ד' אל רחום וחנון ראה נא עמידתנו לפניך דלים וריקים, דלים ממעש וריקים מרצונות טובים, אך הארת היום הזה משפיעה בנו אמון ביכולתנו לשנות, ויום קדוש זה משפיע בנו שפע רצונות קדושים וטובים. זכנו ללכת עם יום כיפורים זה כל השנה כולה ולזכות להארת פניך, ואת אותו תום שבליבנו, נצליח לגלות ולהאיר על כל פינות החיים, ומתוך כך נתוודה בלב שלם במאיסת הרע באופן מוחלט, בבושה ובכלימה ובקבלה לעתיד, שלא נשוב עוד למעשינו הרעים לעולם, ואתה אל רחום וחנון, יודע תעלומות, היה נא עד בעדינו, לקיים ולהתמיד רצוננו זה לבל נשוב עוד לעולם לשום חטא ועוון.

על חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים. כפשוטו, וכלול בזה כל נטיית הזלזול בכלל, וכן כל פגיעה בחכמי התורה ובזקנים, וכן שמיעת ביזוי תלמידי חכמים בלי מחאה לפחות בלב.

זלזול הוא אף פעם לא טוב, בין זלזול בגדולים בין זלזול במי שאנו מרגישים שהם קטנים מאתנו, אבל לגבי הורים ומורים הוא יותר חמור, כי איבדנו את התפיסה הטבעית הפשוטה, שיש גודל הגדול מאתנו באופן עצמי. כל היכולת שלנו לעמוד לפניך מתוך יראת שמים נפגמה, כל היכולת שלנו להאמין בצורך המתמיד להתקדם ולעלות, להתעלות ולשכלל את החיים באופן תדירי, חסרה. וכשאנו עומדים לפניך חפים מכל כעס, ביושר מוחלט, אנו עומדים ומתוודים כי ציערנו את הורינו, כי זלזלנו בכבודם, כי זלזלנו בכבוד התורה ובכבוד תלמידי חכמים, כי שמענו בזילות בתלמידי חכמים ולא מחינו כל הצורך, כי היינו שותפים למחלוקות שלא לשם שמים. פגמנו ביסוד האהבה והאמונה ואין לנו אלא לקחת אחריות על עצמנו ללמוד, להבין ולקבל, ללמוד להבין את סגולות המציאות שאינן תלויות בבחירה והן הופעת שמך כמו שחייבתנו לכבד הורים והקשת כבודם לכבודך.

רבש"ע זכנו ליישר את יחסינו עם הורינו, זכנו לגדול באהבת תורה ולומדיה, זכנו ללמוד, להקשיב ולשמוע גם דברים שלא תמיד נעים לנו לשמוע, ולא תמיד אנו רוצים לקבל, ובעיקר למדנו לכבד, לכבד את כל המציאות ובפרט הורים ומורים.

ועל חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה. כפשוטו, וכלול בזה זדון הבא מתוך שגגה והתרגלות למצבי חטא, או זדון הבא כתוצאה מחוסר לימוד.

לא רק שגילינו נטיות נפש של זדון ושגגה, כמו שפירטנו אותם בוידוי הראשון, 'אשמנו, בגדנו... זדנו', אלא שהוצאנו נטיית נפש זו אל הפועל וחטאנו ממש, בזדון ובשגגה. איך איבדנו את טבע היושר? איך בנינו מגדלי הכרה טעותיים בשל תאוותינו או רצוננו להכעיס? רבש"ע, אף על פי שנטיות הנפש שלנו התגלו כבר בחיים, ולכאורה הן מעוותות שלא יוכל לתקון, אנא ברחמיך הרבים, רחם נא עלינו, והפוך את ליבנו לאהבה אותך וליראה ממך, ואת מעשינו הרעים הפוך נא לטובה מכח התשובה מאהבה שאנו שבים אליך ומכח כפרת היום הזה. ואף על פי שאנו חייבים ייסורים למרק העוון, אתה אל רחום מחוק העוונות ברחמיך הרבים ואל יהיה מהם שום רושם, כי רצוננו לעשות רצונך, ואין בנו כח לקבל ייסורים, ואנו נוסיף ונגביר כח במסירות ללמוד תורתך ולקיים מצוותיך באמת ובאמונה, באהבה ובשמחה, ותהיה מסירותנו זו חלף הייסורים. חסדי ד' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, אנא ד' אלוקינו, דון אותנו במידת החסד והרחמים, ורב חסד מטה כלפי חסד, מתוך עומק האמון שלך בנו, וחדש בנו כוחות קדושים, לבנות מחדש את הטבע שנפגם, להמשיך מחשבות ישרות מעומק הקשר שבינינו לבינך.

על חטא שחטאנו לפניך בחוזק יד. הכרחנו באלימות לעשות את רצוננו, חיזקנו ידי עוברי עבירה, חטאנו שלא חיזקנו ידי חלשים וידי עושי מצווה אלא בזנו להם והחלשנו אותם.

כפינו את דעתנו על אחרים בכפיה גופנית או נפשית, הפעלנו כריזמה אישית שיצרה הטיה ולא אפשרה לעומד מולנו לבחור את בחירותיו הוא. יצרנו מצב כזה גם מול עצמנו, לא רק באימוץ הלב אלא בבניית חיים ממשיים ההולכים במהופך לרצון ד'.

חדש נא בנו, מכח קדושת היום הזה, את היכולת להתגבר בחוזק יד על כל המצרים והמפריעים אותנו מעבודתך התמה, וזכנו לעודד רבים לעמוד על נקודת בחירתם ועצמיותם הטובה.

ועל חטא שחטאנו לפניך בחילול השם. ככל שאדם גדול יותר כך הוא נתבע לדייק במעשיו כדי שיהיה שם שמים מתאהב על ידו, כל יצירת מצב בו כביכול איננו מאמינים שהקב"ה מתגלה ומשגיח יש בו משום חילול ד'.

חילול השם מקיף את כל החיים, כל מקום הנותר חלול מהופעת כבודו יתברך הוא חילול השם. חטאנו בפרהסיה, עשינו מעשים תמוהים הגורמים לזלזול במה שאנו מייצגים, כלפי אחרים. אמנם באמת כל חוסר אמונה וכל חטא הוא חסרון בהשראת שכינה, וממילא יש בו משום חילול השם. שם שמים צריך להתגלות על עולם מלא, ואנו צמצמנו את העולם ושמך הקדוש אינו מתגלה.

מתוך מה שיצרנו נתק בין האני העצמי שלנו, מתוך מה שבנינו עולם דמיוני מסביבנו, הבנוי על רמיה ורמיסת הזולת, מתוך זה איננו נותנים מקום לשם שמים לחול, ואין מקיפין בחילול ד', אין רבש"ע מאריך אפו כשיש חילול ד', בפרט במקום מחלוקת. על זה אין מחילה.

אוי, ריבונו של עולם, כמה אנו צריכים להיזהר בכבוד שמים, כמה אנו צריכים לדקדק במעשינו, כמה אנו צריכים לדאוג שמכל תנועה ותנועה שלנו יהא שם שמים מתאהב על ידינו ונזכה לקדש את שמך. אנא ד' מחל וסלח לנו על כל פשעינו וגלה כבוד מלכותך עלינו מהרה, הופע והינשא ביקרך על כל יושבי תבל ארצך, ונאמר כולנו כי ד' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה, ומלכותך תופיע עלינו, באופן שלא יהיה לנו שום מלך זולתך חלילה, וכל חיינו יהיו בנויים באופן המותאם ומכוון לרצונך, ביחוד הלב והחיים אליך בלבד. תן בנו ישרות להשתחרר מהדמיון ולעבוד את עבודתך, עבודה תמה, בשמחה ובטוב לבב. אנא סלח לנו, ואנו נהגה ונלמד תורתך בקביעות מתוך מסירות נפש ללא גבול. אנא אל רחום סלח לנו ורוח קודשך אל תיקח ממנו, ורוח הקודש הזו תנחנו לקדש את שמך במסירות נפש ממש, בנועם, באמת, באמונה ובאהבה, ושם שמים יהיה מתאהב על ידינו מעתה ועד עולם.

על חטא שחטאנו לפניך בטומאת שפתיים. בדיבורים מגונים של ניבול פה.

לא די לנו שהפה שלנו דיבר דברי שטות, השפתיים שלנו נמלאו טומאה. כל היחס שלנו אל העולם החיצוני, כל צורת המגע שלנו עם העולם החיצוני נמלא טומאה, טומאה הנובעת מהרשע הטמון בלבבנו. יש תנועת שפתיים הבאה מהחוך, ביטוי שפתיים, ויש תנועת שפתיים הבאה אל החוך, שאותה מילאנו בטומאה מתוך הפנים שלנו אותו קלקלנו. אך באמת חולשה זו, רבש"ע, נובעת ממה שאיננו מאמינים בעצמנו, ממה שאיננו מאמינים בטוב ובקדושה שבנו, שלכן אנו מוזילים את ערך החיים, ממה שלא התגברנו לחשוף את עומק הנפש הישרה.

אנא רבש"ע, פתח את שפתינו לדבר רק בקדושה ומתוך קדושה, ואת חכמת הפה נחשוף בכל מלוא החיים הגלויים.

ועל חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה. דיבורי הבל, שיחות בטלות הגוררות אותנו לפטפט חסר טעם המוסף שטחיות בנפש ומכלה את הזמן.

לא די לנו שדיברנו דיבורים לא טובים, עוד סיגלנו את פינו לדבר דברי הבל ושטויות, הרגשנו שפינו הוא כביכול בעל ישות עצמאית הפועלת מעצמה. איבדנו את הדעת שחוננתנו, ומותר האדם, הדיבור, הפך לנו לרועץ.

אנא חננו מאתך ממש, חכמה בינה וזדעת, שכל השכלתנו תהיה הופעת שם שמים, ונזכה לדבר דיבורי חכמה, הנובעים מעצמה של הנפש בלי מסכים ובלי מסכות, שלא נדבר דיבורים שנצטער עליהם אחר כך בבוא הדעת, בין בעולם הזה ובין בעולם הבא, ונזכה למעלת השתיקה שמתוכה נדבר דיבורים נעימים וטובים הגונזים בחובם לימודים עליונים.

על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע. גירוי יצר הרע בתוכנו, הסתנו אחרים לעברות.

כל החטאים שמנינו עד עתה נובעים ממה שנתנו מקום ליצר הרע לשכון בקרבנו, ולא די לנו שנתנו לו ישות בתוכנו, עוד ליבינו את יצרנו הרע וגירינו אותו, הוספנו לו עוד ועוד מקומות בהם הוא יכול להתבטא עד שנדמה לנו שאנו חלילה מוכרחים לחטוא, שאין לנו בחירה.

רבש"ע, חדש כוחנו ותן בנו אמון בעצמנו, אמון בכוחנו אמון ביכולותינו, אמון בטוב המוחלט שבנו המסוגל לשרש כל נטייה רעה מתוכנו ומתוך העולם כולו. תן בנו אמון באפשרות שלנו לשנות ולהשתנות ולהיטהר לגמרי, להתחיל חיים חדשים חפים מכל משקע רע. אנא ד', חדש בנו מכח היום הקדוש הזה כוחות של טוב, של יכולת, של ראיית הטוב שבנו, והסר יצר הרע מקרבנו. ואת נקודות הטוב שבנו, עזור לנו להגביר, למען יהיו למאורי אור להנחותינו בדרך העולה אך למעלה. עזור לנו לגלות

עד כמה קל להשתנות, עד כמה קל לשוב בתשובה שלמה לפניך, ועד כמה קל לעלות ולהתעלות באופן תדירי בקדש.

ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים.
חטאים שבין אדם לחברו שפעלנו בהסתר כגון לשון הרע, או בחוסר תשומת לב מצדנו, וכן חטאים שידענו ושהנפגע גם הוא ידע, חטאי אדם היודע תורה ואינו מורה וחטאי אדם שאינו יודע ומורה.

גם חטאים ביחס לזולת שפגענו בו לפעמים בלי משים, גם חטאים שפגענו בזולת כשאנו יודעים אבל הוא אינו יודע, כמו לשון הרע למשל, וגם חטאים כלפי המקום, שאנו עצמנו לא יודעים על קיומם אבל הם מעכבים את האור הקדוש של היום מלהופיע. מדרגת 'לא יודעים' היא מדרגה פנימית יותר מחטא באונס - בחטא שנעשה באונס אדם יודע את חטאו, אך נאלץ לעבור; חטא שאיננו יודעים ממנו הוא שורש החיסרון הגנוז באדם, עד אשר אין צדיק אשר לא יחטא, ומי יעמוד לפניך יושב מרום הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע ואין שכחה לפני כסא כבודך.

דווקא ביום זה בו אנו עומדים לפניך ממש, את פניך ד' נבקש, ואור פניך מאיר את כל המחשכים, וכל החטאים שהם גלויים אך ורק לפניך אתה מתקן וחושף את כל מטמוניות הלב. גלה בנו את הטוב המתגבר על הרע, ונקנו מכל צללי חושך למען יאיר כבודך על כל הארץ. נקיון זה יוביל למצב שגם החטא שביודעין ייפסק מתוך זרם החיים החדש, הטוב הגדול שאתה מחדש בקרבנו, וחושף שבאמת רצוננו לעשות את רצונך.

ועל כולם אלוה סליחות סלח לנו – את חטאי הנפש תישא, ותגלה פנימיותנו הטובה. **מחל לנו** – מחק את חטאי הרוח, במציאת חן מלפניך. **כפר לנו** – את חטאי הנשמה, בניקוי מוחלט של העוונות עד שאפילו רושם מהם לא יישאר.

ועל חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב. מתכחש להבטחות, בפרט בענייני ממון, מתכחש לקב"ה, כופר בפקדון או בנשמה המופקדת בקרבנו. ובכזב — המבטיח ואינו מקיים, וכל ענייני שקר.

חטא זה ממוקד יותר מאשר החטא שבדעת ובמרמה. עקב ההסתבכות שלנו בכבלי העולם הזה, הרגשנו צורך 'לעגל פינות', לשקר בכדי למצוא חן, או בכדי להינצל ממצבים מביכים. המציאות החיצונית גורמת לנו להשתעבד אליה ואל הקודים המנחים שלה, ואינה מאפשרת לנו לעמוד על נקודת האמת.

זכנו רבש"ע לעמוד על נקודת האמת לאמיתיה בגבורה, ואף אם נחוש כי אנו מפסידים מכך, לא נזוז אפילו קמעא מנקודת האמת. זכנו להבין את האמת שבמידת האמת, את הישרות הנצרכת כל כך בעלמא דשקרא בו אנו נמצאים. חדש עולם מלא אמת וטהר ליבנו לעבדך באמת. גלה סוד ייחודך האמתי, ומתוך הנהגה זו תאיר האמת בעולם כולו.

על חטא שחטאנו לפניך בכפת שוחד. כפינו אחרים לקחת שוחד, בין בממון בין בדיבור.

השוחד המעוור עיני חכמים אינו רק השוחד הממוני של הדיין, כלול בו גם כל מגע עם העולם, המטה את האדם מנקודת יושר הבחירה שלו, כל הנאה מהעולם הזה באופן היוצר היכנעות ללחצים חיצוניים, באופן המעוור את עינינו מלהכריע באמת לפי רצונך. השוחד יוצר נפעלות מהעולם החיצוני עקב איבוד הזהות הפנימית.

אנא רבש"ע עזור לנו לעמוד על עצמיותנו בקודש, להרגיש את חופש הבחירה במלואו, להרגיש את השעבוד שבכניעה לדמיון של הכרחי העולם, ומכח טהרת היום הזה לבוא אל כל נקודת בחירה מתוך רעננות והתחדשות.

על חטא שחטאנו לפניך בלצון. התלוצצות מאנשים או מדברי תורה, מעושי מצוות, או התחברות לאנשים בטלים שאינם עסוקים ביישובו של עולם.

הציני אינו מסוגל לראות את הטוב, וכך מגדיל את הרע. הציניות מחלחלת עמוק ומולידה ייאוש מכל יכולת של התקדמות ושינוי. הליצנות יוצרת מצב בו אין ערך לדברים, והאדם נסגר בחומות שלכאורה מגינות עליו, אבל באמת מותירות אותו בחולשה פנימית גדולה ובניכור עמוק למציאות.

אנא רבש"ע, זכנו להתמלא בתקווה, להתמלא באמונה, להתמלא בכיסופי קדש, לראות את הטוב החבוי בכל, לתת ערך לכל, להיות תמיד בשמחה המתגברת על קשיי המציאות, ולא בחולשה המעצימה את הרע ומזלזלת בחיים.

ועל חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע. כפשוטו, סיפור גנות חברו אפילו דברי אמת, ואם עירב בזה שקרים הרי הוציא שם רע. וכל המסתעף מזה.

העין הרעה, חוסר היכולת לחדור אל פנימיות החיים, מובילה להרס המבנה החברתי הבריא של עם ישראל. עין רעה זו, המביטה אל המציאות מתוך לב רע, מוסיפה רעל בדיבורי לשון הרע ומעכבת את הגאולה. איך יכולנו לעכב כך את הגאולה מלהופיע?! איך הרסנו במקום לבנות?! זכנו אבינו אב הרחמן, לזכר רק דיבורים טובים על כל אחד ואחד מישראל, וזכנו לחשוב רק מחשבות טובות על כל אחד מישראל.

על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן. כל פגמי הממון הנובעים ממסחר, ומכאן לכל חטאי הממון. כל צורת המגע שלנו עם חברים בדיונים וכדומה, כשאיננו מכוונים אל האמת אלא להתנצחות.

יש משא ומתן של סוחרים, ויש משא ומתן בלימוד התורה הקדושה, יש משא ומתן עם העולם כולו, ויש

משא ומתן עם חברים קרובים. החטא שבמשא ומתן נובע מהתחושה כי העומד מולנו מאיים עלינו, כי אין לנו שותפות אמתית אתו, וכי לא נוכל לבנות יחדיו עולם משותף של טוב ויושר. כך במסחר, כך בלימוד תורה, וכך בכל רובד של חיים חברתיים. התחרותיות נובעת מחולשה רצופה בגאווה.

למדנו ד' אלוקינו, אבינו מלכנו, לחוש את היותנו חיים כולנו היום באור פניך. העמידנו כולנו כאחד וברכנו יחדיו באור פניך, ונזכה לתורה וחיים, לאהבה וחסד, וחסד זה יטע בתוכנו את הוודאות כי כולנו כאחד עומדים נוכח פני ד' במגמה אחת לקדש שם שמיים וירבה שלום בעולם.

ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה. אי זהירות בענייני אכילה כגון נטילת ידים וברכות, בכשרות האוכל ובהימשכות אחר אכילה יתירה.

השקיעה בגופניות, במאכלות אסורות ומיותרות, באופן שנהיינו נבלים ברשות התורה. ריבוי גופניות מוביל לשקיעת אור החיים, לנבילת האידיאליות, ודברי תורה אינם נכנסים ללבנו. כשאנו שקועים באכילה ואיננו מברכים בכונה, אנו מגבירים עוד את צד הבהמיות שבאכילה, השוכחת את מוצא פי ד' המחיה את האדם.

אנא ד', טהר לבבנו ומתוך עומק הרוח נגיע אל הגוף, מתוך עומק הנפש הישרה ניצור הבעות וגילויים אותם נגלה בכל מלוא רוחב החיים. זכנו לברך את כל הברכות

מתוך כוונה גדולה. אנא ד' זכנו לקנות את עומק הקדושה המופיעה גם בטבע, להיות חלק מחסידי עליון עובדיך, הבאים מתוך קדושה עליונה לעולם ומאירים הארת אורו של משיח בחייהם.

על חטא שחטאנו לפניך בנשך ובמרבית. חטאי ריבית.

היום, בצורה שבהם בנויים חיי המסחר, קשה מאד שלא להיכשל בעוון ריבית. שורש הריבית הוא חוסר האמונה שד' זן ומפרנס לכל, לכל העולם ולכל האדם. האדם המלווה בריבית עסוק בריבוי ממונו ולא ביצירת מקורות טבעיים של מצרכים. מצב זה נובע מחוסר טבעיות, מחוסר קשר לעמל העבודה המצמיח לחם מן הארץ. זכנו ד' אלוקינו להיות אנשים שורשיים, אנשי עמל ואמונה, להאמין כי כל מזונותינו קצובים מידיך וזכנו להרווחה בכדי שנוכל לעבדך באמת.

על חטא שחטאנו לפניך בנטיית גרון. גאוה הניכרת בהליכותיו של אדם.

לא הצלחנו להסתיר את הגאוה המסותרת בנו והטינו את גרונו. הגרון הוא המתווך שבין תנועות המחשבה לבין תנועות החיים. האדם המטה את גרונו כלפי מעלה, אינו מבין שצריכה להיות התאמה מוחלטת בין המחשבה לבין תנועות החיים. אף על פי שהמחשבה תמיד תקדים ותגדיל את החיים, מכל – מקום היינו צריכים להיות

אחוזים במחשבה גם בחיים, אחרת אדם הופך להיות בעל גאווה נוראה, כיוון שהוא מבחין רק בתעופת מחשבתו בלי לשים לב למצבו בחיים, בלי לשאול את עצמו האם יש לו תביעה של תואם בין עומק המחשבה ליכולת ההתגלות שלה בחיים בתור כח פועל ומניע, משכלל ומפתח.

אנא ד', תועבת ד' כל גבה לב, קל וחומר המוציא את גאוותו מהלב חוצה. זכנו לענווה אמתית, זכנו להבין את מקומנו האמתי לא ביחס לאחרים, לא בחיקוי ובהתדמות חיצונית, ולא מתוך השוואה המובילה לקנאה וגאווה, אלא שתפיסת המקום שלנו תהיה מתוך המרחב האמתי ובזה יתגלה כבודנו האמתי. זכנו לברוח מהכבוד באמת ונכיר את שפל ערכנו ומיעוט עבודתנו, ריבוי חסרוננו עד שאין אנו יכולים לעמוד על מעמדנו האמתי. כל מה שיש בנו הוא ממש, כל מה שיש בנו מכוון אליך. אנא ד' טהרנו מכל המחשבות החיצוניות, מלאנו בבטחון בעצמי שלנו שהוא היפך הגאווה, מלאנו בבטחון בך, מלאנו בהכרת הגודל האלוקי וגודל המציאות ומתוך כך נקבל את הפרופורציה הנכונה של מעמדנו, ונשאף להתמלא בחיים אלוקיים שרק מתוכם יהיה ערך מה למציאותנו בזה העולם. זכנו לקשר את תעופת המחשבה עם החיים, שילכו ויגדלו ויהיו תואמים את גודל המחשבה והרצון, והמחשבות והרצונות יביעו את מקום אחיזתנו באמת ולא באופן מנותק. זכנו לילך בענווה, לבל נביט מעבר לד' אמותינו, לבל נלך בגדולות ונפלאות ממנו, אלא ראשנו יהיה מושפל וליבנו נישא למעלה מעלה.

על חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו. כל פגמי הדיבור, שדיברנו רעה לחברינו ועל חברינו, תפילה בלא כוונה. לא רק שהתבטאנו וטמאנו את שפתינו, אלא יצרנו שיח עם הזולת שכל כולו בנוי על החיצוניות, על השפתיים ללא הלשון הפנימית וללא הפה הכולל הכל, גם את תנועת המחשבה הבאה מלמעלה וגם את הנשימה העולה מהלב, שאיחודם יוצר את כשרון הדבור אשר לאדם. ואנו שקענו בשיח שפתיים, הכשלנו אחרים בהעצמת העולם החיצוני, ואת התפילה הנקראת שיחה הזנחנו, כי אי אפשר לה לתפילה שתצמח אלא מתוך עומק הלב ופנימיותו.

מתוך התמלאותנו בענווה, מייחלים אנו לך, אבינו אב הרחמן, שתרחם עלינו וזכנו לתקן את דיבורינו עם הסובבים אותנו, ולזכות לדבר אליך באמת ובתמים לפי רצונך.

ועל חטא שחטאנו לפניך בשיקור עין. מלשון סקירה והבטה. כל ראיית מראות אסורים, או ראיית מראה שצריך להורות עליו שלא בירכנו עליו, ראיית תלמידי חכמים בלי לקום מפניהם.

העין הרואה היא המובילה ללב החומד. מתוך השקיעה בעולם של מחשבות חיצוניות המתבטאות בשיח שפתותינו, איבדנו את זהותנו ואנו מסתכלים ומבנים את עולמנו על פי הנפעלות מהחוץ, מסקירת העיניים הרואות רק את השטח החיצוני של המציאות.

אנא ד', זכנו להגביר את הפנימיות, לעין טובה פועלת טובות, שאינה נפעלת מהמציאות החושית אלא משפיעה עליה שפע טוב, ומגדלת אותה מתוך אמונה גדולה.

על חטא שחטאנו לפניך בעיניים רמות. גאווה במחשבה. לא זו בלבד שלא הסתכלנו בעיניים פנימיות, מלאות טוב, על המציאות, אלא יצרנו, מתוך הקליטה החיצונית של העולם חמדות זרות, ולא זו בלבד אלא שלא התבוננו על עצמנו, אלא נהגנו בזחיות דעת, והתגאינו על העולם ועל הסובבים אותנו, הבטנו עליהם בעיניים רמות, לא רק בגאווה פנימית, המתבטאת בפועל בנטיית גרון אלא בשיפוט מזלזל את הסובבים אותנו, שיפוט שלעתיים נשאר כנוס בתוכנו ומתלבש בלבוש של ענווה.

אוי רבונו של עולם, זכנו לכבוד לזולת, זכנו לכבד כל בריה שיצרת בעולמך, זכנו לענווה אמתית, זכנו להכיר מעלותיהם של חברינו ולא לחוש כלל כאילו יש בהם חסרונות. זכנו לטבול במקוה ישראל ד', המטהרנו מכל טומאותינו.

ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח. עו פנים שלא השתמש במידת העזות כנמר לעבודת הבורא אלא להיפך כנגדו, מחציף כנגד גדולים ממנו ומביישם,

עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן. עז מצח מתמלא בעזות עוד יותר מעז הפנים, הוא נוגע באותה נקודה בה נפגשת ההכרה עם מה שלמעלה מיכולותיה. עזי מצח אנו, אין אנו מכירים את הגודל המקיף אותנו אפילו בנקודות הפנימיות ביותר של חיינו, ובמקום להתמלא באהבה גדולה לסובב אותנו, אהבה הבאה ממקור הרחמים והחיים הארוכים, התמלאנו בעזות, בחציפות נוראה.

רבש"ע זכנו לבושת פנים, זכנו לרצונות טובים, לאהבה גדולה להכל, זכנו להיחשף לעומקים בנפש, העומדים למעלה מעזות המצח וזכנו לעוז וגבורה על מנת לגלותם בחיים.

ועל כולם אלוה סליחות סלח לנו – את חטאי הנפש תישא, ותגלה פנימיותנו הטובה. **מחל לנו** – מחק את חטאי הרוח, במציאת חן מלפניך. **כפר לנו** – את חטאי הנשמה, בניקוי מוחלט של העוונות עד שאפילו רושם מהם לא יישאר.

על חטא שחטאנו לפניך בפריקת עול. פרקנו עולו של הקב"ה ועול תורה ומצוות, פרקנו את עול הציבור מעלינו ולא היינו שותפים איתם במעשיהם.

מתוך עזות המצח, תפסנו את המצוות כעול חיצוני ופרקנו עולם מעלינו. חסרון האמונה, העצמת עולם הרגש כממד היחידי דרכו חווים אנו את החיים, יוצר מצב שכל מה שאינו נקלט בחווית החיים הראשונית שלנו נתפס

כעול וכחיצוני לנו, ואנו שחפצי חיים אנו, פורקים מעלינו כל עול, אבל ובלי משים משתעבדים אנו לחיים ולסיפוק הצרכים שלנו.

אבינו אב הרחמן, באים אנו לפניך ביום זה ומפילים תחנונינו לפניך, לזכות ולהכיר את החיים במלוא גודלם, להכיר בחוסר יכולותינו להקיף את כל החיים מראשית ועד אחרית ולהתמלא בסבלנות גדולה החפצה בקבלת עול תורה ועול מצוות. רבון כל העולמים, זכנו להתמלא באמונה ולהרחיב את החיים בחכמה, בינה ודעת, ומתוכם לקבל עול באהבה ובשמחה. ומתוך קבלת העול בעצמה יתחדשו בנו אופקים חדשים שאינם בנויים על ההווה המצומצם הנקלט ברגשותינו ובמחשבותינו הקטנות, אלא נזכה לרגש מלא חיים ולמחשבות ארוכות מן העולם ועד העולם, למעלה מעלה מכל ציור מוגבל.

ועל חטא שחטאנו לפניך בפלילות. חטאנו במחשבה, חטאנו במשפט, באנו במשפט עם רבש"ע וטענו כנגד הנהגתו. לא זו בלבד שפרקנו עול, אלא ש'באנו חשבון' עם ריבונו של עולם, חשבנו שאנו יודעים יותר טוב איך לסדר חשבוננו של עולם. אוי לאותה בושה, אוי לאותה כלימה. אנא ריבונו של עולם, למדנו לקבל את הנהגתך בענווה, אמונה ושמחה.

על חטא שחטאנו לפניך בצדיית רע. לארוב לחברים בכדי להכשילם, מרמה אחרים ומתחזה למה שאינו. אנו נלחצים מהסובב אותנו, עד שאיננו מסתפקים ברמיסת כבודם של אחרים, בגאווה המתנשאת מעליהם, איננו מסתפקים בהונאה ורמאות אלא שאנו מנסים להפילם בצדיה בכל מחיר, בין בגוף ובין בנפש. אבינו מלכנו, הלא אב אתה לכולנו, ובנים אנו לד' אלוקינו, למדנו שאיננו נמצאים ב'מלחמת הישרדות', אלא כולנו יחדיו הופעותיך. יהי רצון מלפניך שנתעורר לחוש את החשיבות והיקר של כל אדם, עד שכל כאב שלו יהיה מוחש לנו ככאבנו, וכל נפילה שלו חלילה תכאיב לנו כאילו אנו עצמנו נפגענו, ומידה טובה מרובה, שבכל שמחה של אחרים נרגיש שותפים בכל לב ונפש כי כולנו לב אחד ונשמה אחת.

ועל חטא שחטאנו לפניך בצרות עין. אדם בעל עין רעה שקשה לו לתת לאחרים, העושה מצוות בעצבות ובלא שמחה, אדם שצד לו כשלאחרו טוב, קמצנות בפרט בענייני מצוות, חוסר רצון להיטיב לזולתו. קשה לנו לתת לאחרים. הסתכלנו בעין צרה על המציאות שמשם נובעות הפלילות והצדיה.

זכנו להרחבת המבט ולהתאמתו אליך, ובפרט לראות מתוך גדלות של אמונה את הנשמה הגדולה המתגלה מבעד לכל ייסורי הגאולה הבאה לפנינו, את גודל החיים

הרחבים לאין קץ, המרחיבים כל אמת מיזה מוגבלת, שאמנם ממלאה היא ייסורים את העולם, אך ייסורים של אהבה הם.

על חטא שחטאנו לפניך בקלות ראש. זלזול בתורה ובמצוות, זלזול בערך החיים, חוסר כאב על חורבן ביהמ"ק.

לא הבנו עד כמה החיים רציניים, עד כמה ערך יש בחיים. במקום להיות בשמחה תדירה הנובעת מהמפגש המתמיד שלנו עם הגודל הטמון במציאות, התנתקנו מהכל והתהוללנו.

זכנו להיות ערבים בעד הכל, לכאוב במסתרים את גאוותם של ישראל שניטלה, ומתוכה ורק מתוכה לזכות לעוז וחדווה מלאת אחריות ומלאת חיים.

ועל חטא שחטאנו לפניך בקשיות עודף. הקשינו עורפנו מלשמוע תוכחה, לא התעוררנו לבדוק את עצמנו בבוא עלינו ייסורים.

העורף מול הפנים, הוא הצד הטבעי שבחיים מול הצד המושפע מהכרה ואור החכמה. מתוודים אנו לפניך על מה שטבע החיים שלנו לא התיישר, באופן שחסמנו את עצמנו מלגלות את המחשבות הגדולות הטמונות בראש, חסמנו מלהופיעם בחיים הטבעיים שלנו.

זכנו אלוקינו לטבע של קדושה, לבריאות של חיים, לעבוד רק אותך בלב טהור באמת.

על חטא שחטאנו לפניך בריצת רגלים להרע. השתוקקנו לעברות עד שהתאמצנו לעשותם. לא היינו מתונים בדין ובחינוך, רצנו ריצות אסורות כגון ביציאתנו מבית כנסת ובית מדרש.

הרגלים הם הצד המושווה בינינו לבין בעלי החיים. הידיים מגלות את תנועות החיים מתוך עומק ההכרה, גם זו שאינה מסוגלת להיות מובעת במילים ובמחשבות מפורטות. הרגליים הן הצד האינסטינקטיבי של ההתהלכות, ההתהלכות בדרכי ד' וההתהלכות מתוך אור ד' בכל החיים. ריצת הרגליים אל בתי המדרשות הפכו לריצת רגלים להרע. לא זו בלבד שהלכנו בעצת רשעים אלא שממש רצנו, ברוח תזזית על מנת להרע. או לנו כי חטאנו, כי התמכרנו לעשיית רע עד ששיעבדנו אפילו את תנועת החיים הטבעית ביותר לריצה להרע.

זכנו אלוקינו למתינות, למחשבה, לשיקול דעת, שיגלו את הליכתנו אך לטוב וירוממו את כל תנועות החיים שלנו.

ועל חטא שחטאנו לפניך ברכילות. ההולך ומעביר ממקום למקום שמועות מתוך כוונה להרע לאנשים.

גם המרכל הוא הולך, הולך רכיל. בהליכת רכיל העברנו מידע שנראה לכאורה סתמי, אך כוונת לבבנו להטמין בו זרעי רע, אם במחשבה ואם בחוסר תשומת לב.

עורר ד' את לבבנו לאהבה, ויהיה לב טוב ומתוכו תופיע עין טובה, ואז כל דיבורינו יהיו דיבורי אמת מעבירים תוכן של קדש בעולם ולא של הבל.

על חטא שחטאנו לפניך בשבועת שווא. שבועה לשקר או שבועה מיותרת.

שבועה, שורשה הוא העברת המוקד מהבחירה הטובה כפי מראית עיני היחיד, הסובייקט, אל הקיבוע במציאות מתוך הנוכחות האלוקית. ואנו לא די לנו שבחרנו ברע עוד קיבענו אותו לשווא והוצאנו שם שמים לבטלה. זכנו ד' אלוקינו לרצונות טובים וליכולת להיקבע ברצונות הטובים מתוך עומק האמונה בך.

ועל חטא שחטאנו לפניך בשנאת חינם. עצם השנאה היא החטא.

התנהגו היפך האבות שנקראו ישרים. לשנאה אין סיבה, היא תמיד חינם. והיום, בדורנו, שאין אור ד' גלוי, הלא גם הרשעים הגדולים תועים הם, ומצוה לאהבם ולמשכם לקודש בעבותות אהבה. אוי לנו כי חטאנו, כי נכשלו בפגם השנאה, כי גילינו חוסר ישרות. כי נפגמנו בחטא המחלוקת הנוראה המסירה שכינה מישראל.

אבינו אב הרחמן, רחם נא עלינו, והרחב לבבנו לאהבה גדולה, שכל ליבנו יהיה מלא אהבה, מלא אמון, מלא אור, מלא אופטימיות, מלא סבלנות, מלא לימוד זכות. ואת מה שחלילה פגמנו נתקן בריבוי אהבה ובריבוי אמונה, ואם חלילה פגענו בכבוד תלמיד חכמים זכנו להרבות בכבוד תורה ולומדיה בישרות גדולה מלאת אור, עדינות ונעימות.

על חטא שחטאנו לפניך בתשומת יד. לא הלוינו לעני בעת דחקו, החזקת ממון שאינה שלנו.

החזקנו ממון שאינו שלנו מתוך תחושה שהכל מגיע לנו, לא בטחנו בהשי"ת המזמין לכל אחד את מה שמגיע לו, לא נמלאנו בענווה ואמונה.

זכנו ד' להיזהר בממונם של חברינו ובכבודם.

ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב. שעברנו את הקב"ה לקוטן מחשבותינו ולכן תמהנו על דרכיו, תהינו על מעשים טובים שעשינו והתחרטנו עליהם.

שורש החטאים, להתפלל על דרכיו של הקב"ה, להתמלא בקושיות על הנהגת ד' את עולמו, לא לנסות לרומם את ההכרות שלנו ואת החיים שלנו להיות מותאמים ומכוונים לרצון ד', וממילא מתרבה התמהון שלנו.

רבש"ע זכנו להתמלא ענווה אליך, ולרומם את כל החיים להבנת דיניך, דיין האמת, ולהבין מה רב טובך הטוב והמטיב, עד שנזכה לקבל בשמחה את כל העובר עלינו, על כלל ישראל ועל העולם כולו. זכנו לרוממות החיים הממתיקה את כל הדינים וההופכת חושך לאור גדול.

ועל כולם אלוה סליחות סלח לנו – את חטאי הנפש תישא, ותגלה פנימיותנו הטובה. **מחל לנו** – מחק את חטאי הרוח, במציאת חן מלפניך. **כפר לנו** – את חטאי הנשמה, בניקוי מוחלט של העוונות עד שאפילו רושם מהם לא יישאר.

רבש"ע אנו עומדים לפרט לפניך את החטאים המחייבים קרבנות לכפרתם, או עונשי בית דין. אבל היום אין לנו בית המקדש, לא כהנים בעבודתם ולא לזויים בשירם ובזמרם, ואין לנו חכמי ישראל הסמוכים וסנהדרין הדנה. אנא ד' כפר לנו על חטאינו המרובים ברחמיך הרבים, בידיך הפשוטה לקבל שבים, וחדש בנו סדר הדבקות בך מכח עיצומו של יום המכפר. בנה ביתך כבתחילה וכוונן מקדשך על מכונו והראנו בבניינו ושמחנו בתיקונו ושם נעשה לפניך קרבנות חובותינו.

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם עולה על ביטול מצות עשה ועל הרהורי הלב.

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם חטאת על חטא בשוגג בעבירה שזדונה כרת.

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם קרבן עולה ויורד קרבן התלוי במצבו הכלכלי. על פרטי עברות בענייני שבועות.

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם אשם ודאי על מי שהיה בידו ממון חברו והכחיש ותלוי על ספק כרת.

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מכת מרדות העובר על איסורי דרבנן.

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מלקות ארבעים
ועל חטאים שאנו חייבים עליהם מיתה בידי שמים
ועל חטאים שאנו חייבים עליהם כרת ועדירי
ועל חטאים שאנו חייבים עליהם ארבע מיתות בית דין
סקילה

שריפה למשל הבא על אישה וביתה.

הרג למשל רוצח.

וחנק למשל מכה הוריו, גונב נפש.

על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, בין שיש בה קום עשה
ובין שאין בה קום עשה, את הגלויים לנו ואת שאינם גלויים
לנו, את הגלויים לנו בכך אמרנום לפניך והודינו לך עליהם,
ואת שאינם גלויים לנו לפניך הם גלויים וידועים, כדבר
שנאמר הנסתר לד' אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם
לעשות את כל דברי התורה הזאת: כי אתה סלחן לישראל
ומחלן לשבטי ישראל בכל דור ודור, ומבלעדיך אין לנו מלך
מוחל וסולח: אלהי, עד שלא נוצרתי אני כדאי, ועכשיו
שנוצרתי באלו לא נוצרתי, עפר אני בחיי קל וחמור במיתתי,
הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלמה: יהי רצון מלפניך ד'
אלהי ואלהי אבותי שלא אחטא עוד, ומה שחטאתי לפניך
מחק ברחמיך הרבים, אבל לא על ידי יסורים וחללים רעים:

שנה טובה ומתוקה, שנת שמחה וכפרת אמת